Бакъдар, вошал, цхьоагIо!

СЕРДАЛО

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПУБЛИКА ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ, КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ КОМИТЕТА ГАЗЕТ

Газет арадувл 1923 шера дениз ★ ШОАТТА, 26 ЯНВАРЬ, 1991 ШУ. ★ № 11 (7957). ★ Мах 8 кеп.

РСФСР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

РСФСР Министрий Совета информаце отдело хоам бу, 1991 шера 22 январерча Российски Федераце Министрий Совета распоряженегIа укх тайпара порядок оттаеш хиларах:

Къаьстта указанеш хиллалца йолча хана 1991 шера 1 январе кхаччалца хиннача паччахьалкхен розничии маьхех дохкалда продовольственни товараш, тхьамкех яь хIамаш, барзкъашта деттен кулгех деттен сапаш, мIад йоаха синтетически средстваш.

РСФСР Министрои Роспотребсоюзои шоашта карара предприятеши организацеши декхарийла йойла кхы гоа ца деш промышленноста предприятешца договораш де а уж товараш царгара хьайиделген дIадохкалген Iалашде а.

Промышленни предприятеша хьадеча продовольственни товарех, тхьамкех яьча хIамаех, барзкъашта деттачен кулгех деттачен сапаех, мIад йоахача синтетически средстваех царца расчегаш ю кердача оптови маьхашца.

РСФСР Центральни банко духьале ца еш хиланза яргйоаца кредитни ресурсаш телийла розничнии оптовии торговле предприятешта торгови скидкаш тIераяьхачул тIехьагIа оптовии розничнии маьхашта юкъе совнагIа тIадисар юхаметтаоттадара.

РСФСР Минфино кредитах яьха проценташ юхаметтаоттайойла розничнии оптовии предприятешта РСФСР Республикански бюджета чотах, РСФСР Госкомэкономикаца, РСФСР Минсельхозпродаца, РСФСР Минторгаца цхьана белгалйойла лакхе дийца кредиташ юхаметтаоттадара ахча хьадайтаргдола моттигаш.

Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совете

Самардийнахьа Д. Г. Завгаева председателал а деш Лакхехьарча Совета Президиума заседани хилар. Цига дакъа лаьцар республика Министрий Совета Председатела заместителаша, КПСС рескома секретараша, цхьайолча министерствайи ведомствайи, массови информаце викалаша. 1991 шера 22 январерча СССР Президента Указаген СССР Министрий Кабинета соцамген хьежжа дийцар 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш мах бара дIанийергйоацаш соцаярахи граждании вкладашкара ахча кара дIайидара доазув оттадарахи дола дош.

Заседани ше хьаеллаш, республика Лакхехьарча Совета Председатела Д. Г. Завгаева белгалдаьккхар, мехка ахчан лелари потребительски рыноки лертIаякханза ярг ца хилара хьакъехьа бахача наха, халкъа депутаташа, специалисташа, общественносто дукхаза а хьалхадахар бахьан долаш тIанийца документаш Iалаьмате боккхача лоархIаме хилар. Из де лаьрхIад, эггара хьалха, таро кIезига йолаш болча бахача наьха хьашташ лорадар, спекуляцеца, коррупцеца, контрбандаца, харц ахча хьадарца, къахьийга йоацача доходашца лоаттабу къовсам чIоагIбар духьа.

Лакхехьарча Совета Президиумо Нохч-ГIалгIай Республикера РСФСР Госбанка Керттера управлени, республика финансай министерствои КГБ-еи, райгорсоветаши цар исполнительни комитеташи декхарийла яьй СССР Президента Укази СССР Министрий Кабинета соцами тешшаме кхоачашбелга Iалашде, цар положенеш бокъонца шоаш маярра, шин тайпара ца ювцаш лохехьа латтача структурашта дIайовзийта.

Лакхехьарча Совета Президиумо республика правительствана тIадиллад ахчан знакаш хувцача хана могашал дика ца хиларах сберегательни банка учрежденешка а почтови организацешка а боахкалургбоацача ветеранийи пенсионерийи къаьстта йоакхо елга. Царех болча бахача наьха гIулакх цаэ цIагIа делга могадаьд. Къаьстта уйла тIаяхийта йоагIа телевидении радиои йоацача гаьнна лоаман юрташка бахача наха. Нагахьа санна хьалаша дIадехаш хуле, белгалдоахар заседане, дийнахьа а бус а бергболаш болх вIаштIехьбаьккха а, деррига низаши средстваши оарцагIъяьха а нийсде деза гIулакхаш чиновникаша бебашха ца хеташ, кегадаь, ххестадеш, дисциплина йоацаш лелaдарца цхьанна а сага бала хургбоаца хьал. Ший балха декхарашка диллача республика Лакхехьарча Совета Президиума соцам кхоачашбарца гIулакх долаш вола хIаравар Президиума членаша тIахьийхар къаьстта чIоагIа бехктокхам а хеташ цу балхага хьажара, законности порядоки хулга Iалашдара.

Республика Лакхехьарча Совета Президиумо халкъа депутатий городской, районни Советашта, цар исполкомашта министерстваштеи ведомстваштеи, массови информаце средствашта могадаьд, пропаганда, бе-беча формаех пайда а эцаш, къахьегама коллективашкеи нах бахача моттигашкеи мехка ахчан лелари потребительски рыноки лертIаякххара гIулакха тIанийцача документий лоархIама хьакъехьа шерра хьехама болх боаржабелга, республика Лакхехьарча Совета комисси вIашагIъеллар хоадамбеш йола решени еш йолча рай (гор) исполкомашкарча комиссей решенешта язъеча гражданий заявленешка, дехарашка, жалобашка хьежара. Цига дийцар Советски Социалистически Республикай Союз бIарчча хилийтарах долча деша хьакъехьара 1991 шера 17 марта хургйола СССР референдум Нохч-ГIалгIай Республике чакхъяккхарах дола дош. Цу дешах бола Лакхехьарча Совета соцам кепатохаш ба.

Гулбенчарашка Д. Г. Завгаева дIахо хоам бир М. Мамакаева 80 шу дизар дездеш Москве хиннача торжествашка Нохч-ГIалгIай Республика делегаце дакъа лацара хьакъехьа. ЦIей дика чакхдаьлар, белгалдаьккхар Лакхехьарча Совета Председатела. Из, шеко йоацаш, вай халкъа биографена юкъе сийрда оагIув, цун духовни юхаоттара даькъе белггалара веха а хинна дIаоттаргда. Литературни сайре йийцар дунен дукхача мехкашта, кастта республике телевидене гIолла гойтаргда цу событех дола фильм. Тахан уйлае еза Москве хургйолча цхьаькха мероприятена —нохч-гIалгIай литература Деной, хIаьта из а иштта дегаш айденна, дIахо а республикахи цун халкъехи бакъахьара, нийса уйла дегашка а йоссаеш, чакхъяккха еза.

Цига хиннарашка иштта хоам бир рынкага довлара проблемех лаьца РСФСР Лакхехьарча Совета Президумеи Министрий Советеи йола, бокъонаш цхьатарра хиннача совещане хьакъехьа а кердайоаккхаш йола Союз бIарчча хилийтара гIулакха керттера дакъа лаца дезаш йолча суверенни республикай пачхьалкхе санна хургйола федераци хьаяра дешаш дувцаш хиннача РСФСР Федераце Совета заседане хьакъехьа а.

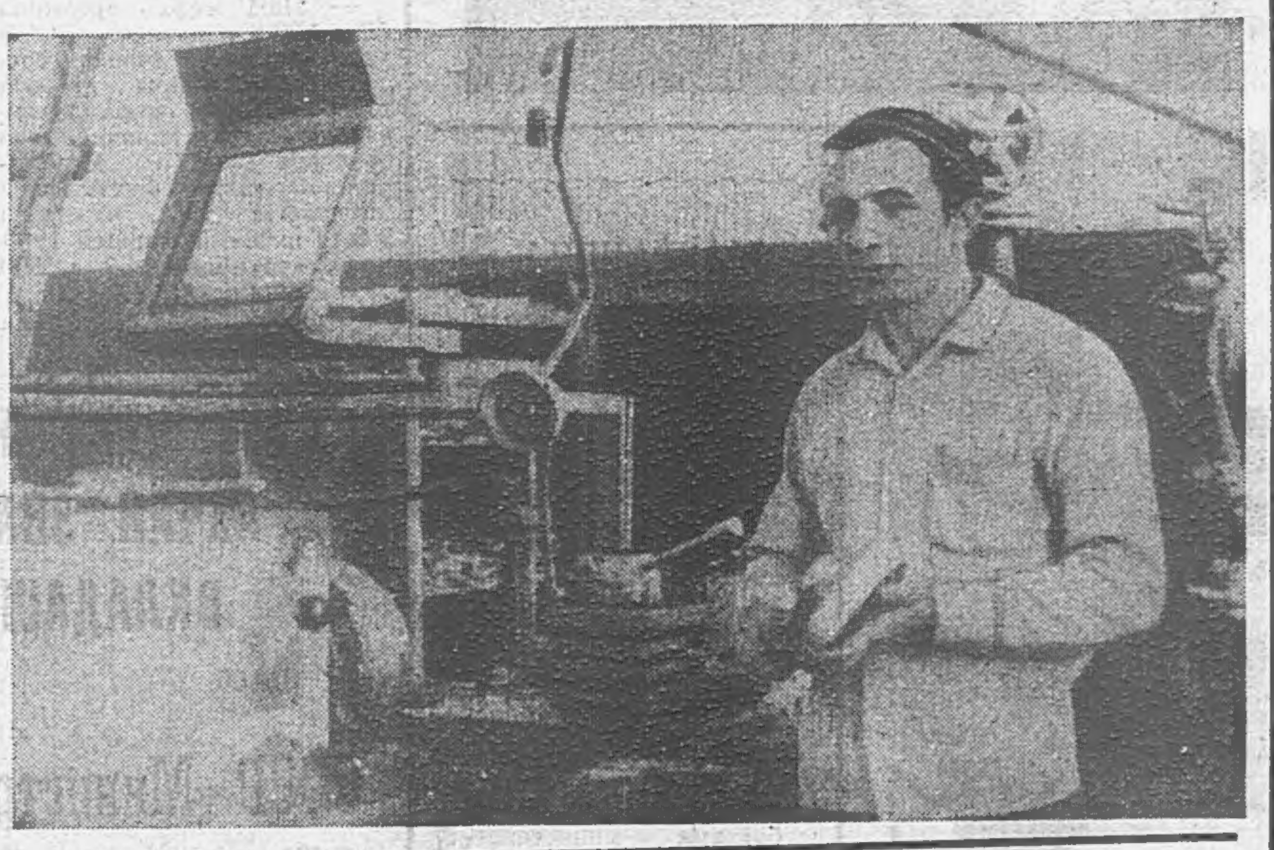

«Назрановский» совхоз бIаьсти лерттIа гота дIайолаяра Iалашо еш я. Укхаза керттерча механически мастерске бIаргаго йиш я совхоза юрта боахама техникаца бувзам бола берригa специалисташ, механизатораш. Цо хьагойт укх шера хьалкхебе безача хьувкъама уж цIенхаштта оарцагIбаьнналга. Хаддаиза болх беш я мехмастерскера кран-балка, слесарни, токарни становаш. Цар тIа говзанчаша хьаю чIоагIа эшаш йола оатхалаш. Масала, токара Мениев Iийсас хьаю вIалла чертеж а йоацаш моллагIа чоалхане деталеш. ХIаьта механизатораш вIалла шек хилац цо хьаяьча оатхало заводской чул дикагIа болх бергхилларах.

ТIеххьарча шин-кхаь шера мехмастерскера ара мел йоала техника, дукхагIча даькъе, цун кулгаша хьаяь оатхалаш латташ я. Цудухьа, Iийсас совхозе доакъар Iалашдеча, ялат хьалкхедеча доахача толамашца шийдакъа а лоархI.

Ше укхаза болх беча ялх шера Iийсас вулканизатора, аккумуляторщика говзалаш Iомаяьй. Нагахьа санна, цу даькъера специалист цамогаш хинна цIагIа висача цар метта из болх хьабу цо. Иштта хьаьнала, цIена ший декхараш кхоачашдарах Iийсайна доккха баркал яхаш бар совхозера бригадираш Оздоев Ювназ, Хочубаров Хьадис, иштта кхыбараш.

М. БАРАХОЕВ.

СУРТА ТIА: I. Мениев.

С. ПУГОЕВА сурт.

Техника кийчъеш

ХАЛА ДОЛЛАШЕ А...

Наурски района «Терский» совхоза механически мастерске помещени чура тиша яр. Кизга бIалгаш доацача кораште тIатеха полиэтиленови пленка яр. Шийла яр чухьа. ХIана аьлча, цкъа-дале, болх беш яцар отоплени, шозлагI-дале, беха бар мастерске тхов.

— Кердаяр хьалъе йолаяьй. Цхьабакъда, из йинза ца йоалаш латта иттех шу хургда. Совхоза кулгалхой тIеххьарча хана хувцалу, эггара дукхагIа кхо шу мара ца доаккхаш. Цудухьа хургда-кх керда мастерске яь яккхара йоакхо еш ца хилар, — аьлар тхога мехмастерска заведующе Рассказов Бориса Григорьевича, — Бакъда, укх шера сихагIа лел из хьаяра балхаш. Цу гIулакха дукхагIа йоакхо е ваьннав керда вена совхоза директор А. А. Шундулаев. Цхьабакъда, гIишлон балхаш сиха дIагIоргдолаш вIаштIехьдаккха низ дIакхачац цуп а, шифер, кирпишк, цемент, кхытайпа гIишлон материалаш Iалашъе вIаштIехьа ца доаландаь. Нийхача, яц алар мара кхытайпа жоп хазац агропромышленни комплекса кулгалхошкара. Шифер йоацаш, мастерске тхов тоабе йиш хиланзар тха. ХIаьта а, укх хьалашка дIаIема болча тха механизатораша шоай низ дIакхоачар ду техника махулла сихагIа тоаяь яккха гIерташ.

Цо яхар бакъ а да. Масала, соахка йиълагIча квартале 12 трактор, 60 процент тIехьа ювзаш йола инвентарь тоае езаш бар уж. Цу декхарех толаме лоархIабир. Ялхайтта трактор метта а оттаеш, 72 процент тIехьатоссаш йола инвентарь кийчон мугIаре дIаоттайир. Иштта хьинаре къахьегаш хьабоагIа укх шера а. Цу гIулакхо вIаштIехьдалийтад тIехьаювзаш йола еррига инвентарь хIанзле тоаяь яккха. ДIаоттаяь латтача хана йоачаша зе дергдоацаш, мукхъюаргйоацаш мел эшар а даьд.

Сеялкашта, косилкашта, культиватораштa, нохараштa, кхыча инвентара керда басар, эш-эшача машиндаьтта хьекхад, хьамча чархашта, уж йохка ца ялийтара, кIир техай.

Укх шера хьалхарча квартала план кхоачашъяра йиъ трактор мара йисаяц тоае езаш. Уж мехмастерске керттерча цехе хьайоалаяь латт.

Ремонт яьча ерригача трактораштa акташ увттаяьй, техника тоаярга хьожаш йолча комиссе. Цунна юкъебоагIа мехмастерске заведующел совгIа, кхаш леладеча бригадай механикаш, совхоза керттера агроном. Механизаторашa Алламов Мувсас, Ясаев Ясас, Магомадов Аюба, Умиев Хьусена, Сугаипов Хизира мастерске тоаьча тракторашта къаьстта а лакха мах баьб цар.

СалоIаш бац совхоза толашагIбола уж кхаш леладераш хIанз а. ТIатеIIа кхашка органически удобрени дIакхухьаш боахк. Шоай кхыболча — новкъосташца цхьана, хIанзле 1250 гектара тIа баьб цар из болх, план 1600 гектар йолаш. Кхы а цхьа хIама да белгалдаккха доагIаш. Районе массарел хьалха дIайийна яьхар цу боахама къахьегамхоша гурахьа юв ялата, доакъара культураш.

— Хьувкъам чуэцара, лаьтта дIадера, балхаш иштта сиха чакхдаьха дале а,— йоах Рассказова, — соахкар чул пхийтта денна тIехьадиса кхоачашдир уж. Цу юкъа тIехьадаха дийзар техникана ремонт яра балхаш а. ХIаьта а соахка санна февраль бутт юкъекхачалехьа еррига юртбсахама техника бIаьстан балхашта кийчъе тха мастерске коллектива вIаштIехьдаргхиларах теш со.

Цул совгIа, техникана кулг тохача хана дика массехк говзал караерзаяь говзанчаш а ба мастерске. Масала, ткъаь шера цу боахаме къахьегаш волча токара Шалашов Николайна хов сварка е, медника, аьшка пхьара балхаш де, хIаьта машиний а тракторий а топливни аппаратурал совгIа, мотораш, ходовой дакъа, электрооборудовани тоае ховш ва цхьоалагIча класса шофер а механизатор а вола Луганский Михаил, иштта хьаьнала къахьегамхо ва газоэлектросварщик Елизаров Валерий, кхыбараш.

— ХIанз дувца а кIордадаьд запасной оатхалашпа во Iалашделгах, — йоах Рассказова. — ХIанз мукъагIа паргIатта са ма доаккхаргдий, аьнна, хеташ дар «Сельхозтехника» объединени дIа а яьккха агропромашка ремонтни предприятеш вIашагIъехкача хана. Цхьабакъда, цунах телха мара, тоаденна хIама хиланзар. ХIаьта цу хьале лакхе хьоахабаь говзанчаш бецаре тха йиш а яцар. Техника тоаеш дIаувттаеча оатхалех, кIезигагIъяле а, 40 процент цар керда хьа а ю, тишъенначул тIехьагIа метта а увттаю. Иштта хала дале а хьалхашка латта декхараш кхоачашдара, лаьрхIар чакхдаккхара тхоай низ дIакхоачар дергда оаха.

БIаьстанарча балхашта кийчо еш, бицлац совхоза кхаш леладераш шоай профессей говзал лакхъе а. ЛаьрххIа вIашагIъехкача агрономически, экономически курсашка дешаш ба уж хIанз. Механизаторашa шоай квалификаци лакхъю районе йолча Калиновски профтехучилище. Цул совгIа, керда механизаторашкийчбара курсаш а вIашагIъехкай цу боахаме.

М. ХАМАТХАНОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПУБЛИКА ХАЛКЪА ДЕПУТАТАШ ХАРЖАРА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕШКА

Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутаташ харжара йолча окружной хоржамий комиссеша Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутатий кандидаташ белгалбоахаш оттадаьча протоколашкеи Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутаташ хила шоаш раьза хилара хьакъехьа кандидаташкара хьачукхаьчача заявленешкеи хьажа а хьежа, «Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутаташ харжарах» долча Закона 33-ча статьяга хьежжа Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутаташ хилара ер кандидаташ дIаязбаьб:

ЗАВОДСКОИ РАЙОН

№ 26 Менделеевски хоржамий округе гIолла:

1. **Гойтемиров** Рамзан Усманович, 1951 шера ваьв, Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета преподаватель, парте вац, г. Грозне вахаш ва.
2. **Магомадов** Мухтар Марзабекович, 1939 шера ваьв, Грозненски мехкдаьтта института политэкономе кафедра заведующи, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
3. **Магомадов** Мансур Джунидович, 1943 шера ваьв, «Мясомолпром» яхача Нохч-ГIалгIай Республикански объединене начальник, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
4. **Чапанов** Джунида Iабдул, 1957 шера ваьв, Заводской райисполкома председатель, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
5. **Эдилов** Ильяс Мусаевич, 1957 шера ваьв, дешабагIарийи Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен пединститута студентийи профсоюзни организацей Ассоциаце правлене председатель, парте вац, г. Грозне вахаш ва.

УРУС-МАРТАНА РАЙОН

№ 141 йолча Советски хоржамий округе гIолла:

1. **Абубакаров** Вахид Эмиевич, 1946 шера ваьв, Нохч-ГIалгIай Республика прокуратура надзора отдела прокурор, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
2. **Ампукаев** Имруди Ахметович, 1954 шера ваьв, «Горец» яхача совхоза бухгалтер, КПСС член, г. Урус-Мартане вахаш ва.
3. **Бeталгериев** Леман Казбекович, 1940 шера ваьв, Респотребсоюза отдела начальник, КПСС член, г. Урус-Мартане вахаш ва.
4. **Висаригов** Руслан Адланович, 1959 шера ваьв, Урус-Мартановски центральни районни больница лор, парте вац, г. Урус-Мартане вахаш ва.
5. **Гасанов** Ахмед Зайнудинович, 1953 шера ваьв, КГБ Урус-Мартановски районни отдела начальник, КПСС член, г. Урус-Мартане вахаш ва.
6. **Героев** Хьадиса Ювсап, 1932 шера ваьв, «Чечингаз» яхача газ Iалашъечеи газификаци ечеи производственни объединене директор, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
7. **Дадаев** Лема Мухадинович, 1946 шера ваьв, Урус-Мартановски райисполкома председатель, КПСС член, Ачхой-Мартан яхача юрта вахаш ва.
8. **Дашукаев** Муса Хасанович, 1943 шера ваьв, «Силуэт» яхача ЧИПО генеральни директор, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
9. **Доднев** Сейтселим Майрбекович, 1955 шера ваьв, ЧИР МВД воккхагIвола инспектор, парте вац, г. Урус-Мартане вахаш ва.
10. **Шахтиев** Иса Вахаевич, 1956 шера ваьв, Нохч-ГIалгIай Республика прокурора воккхагIвола гIонча, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
11. **Эльбиев** Мустафа Бакиевич, 1950 шера ваьв, Нохч-ГIалгIай Республика Юрта боахамеи продовольствеи министерства ветотдела начальник, парте вац, г. Грозне вахаш ва.
12. **Юсупов** Салман Магомадович, 1947 шера ваьв, «Марта» яхача Урус-Мартановски газета фотокорреспондент, парте вац, г. Урус-Мартане вахаш ва.

ШАЛИНСКИ РАЙОН

№ 165 йолча Шалински хоржамий округе гIолла:

1. **Левченко** Григорий Александрович, 1947 шера ваьв, № 30106 йолча бIун даькъа тIема-политически отдела начальник, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
2. **Магомадов** Леча Лемович, 1948 шера ваьв, Шалински райПО правлене председатель, КПСС член, Герменчук яхача юрта вахаш ва.
3. **Межидов** Бехтимар Алисултанович, 1943 шера ваьв, «Право а экономика а» яха кооператива председатель, парте вац, г. Аргуне вахаш ва.
4. **Тайсумов** Сайдахмет Дигиевич, 1947 шера ваьв, ДОСААФ Нохч-ГIалгIай Республикански комитета председатель, КПСС член, г. Грозне вахаш ва.
5. **Хасаев** Iабдулла Аллаевич, 1946 шера ваьв, «Грозненский» яхача дулхакомбината директор, КПСС член, г. Шаьла вахаш ва.
6. **Шахидов** Леча Шамилович, 1953 шера ваьв, халкъа депутатий Шалински районни Совета организационни отдела заведующий, КПСС член, г. Шаьла вахаш ва.

Грозненски «Дружба» яхача картонажни фабрика болхлоша а кулгалхоша а лоархIаши сийдеши я ОТК контролер Чапанова Уматгирe Мовлатхан. Коллективе цун сийдалара керттера бахьан да, хьинаре къа а хьегаш, ший декхараш массаза а цIена кхоачашдар, шийца цхьана къахьегаш болча болхлошца товши Iимерзен из хилар. Цун машар бац хьаеча продукцена юкъе брак нийсйолийтарашца. Из санна дола гIулакх нийсделча, къахьа дале а, доагтIар юхь-духхьал дIа а аьле, ше яь брак дIайоаккхийт цо бехкечунга.

ВорхIлагIа шу да Мовлатхан фабрика коллективе къахьегаш йола. Духхьашха ший къахьегама никъ дIаболабир цо укхаза ошиешица йолаш. Ший опыт, дикагIйола балха методаш дIайовзийташ цо Iомабаь говзанчаш а кIезига бац предприяте.

Цудухьа укхаза эггара дикагIйола ОТК контролер лоархIаш я Мовлатхан.

СУРТА ТIА: ОТК контролер М. Чапанова.

И. ПЛИЕВА сурт.

Советски Социалистически Республикай Союз бIарчча хилийтара дешах лаьца Нохч-ГIалгIай Республике СССР-а референдум чакхъяккхара хьакъехьара

Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совета Президиума

СОЦАМ

«Советски Социалистически Республикай Союз бIарчча хилийтара дешах йола СССР референдум вIаштIехьъяккхарен чакхйоаккхалга Iалашдара де дезарийи хьакъехьарча» СССР Лакхехьарча Совета соцамга хьежжа Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совета Президиумо **соцам бу:**

1. Советски Социалистически Республикай Союз бIарчча хилийтара хьакъехьарча дешах лаьца 1991 шера 17 марта Нохч-ГIалгIай Республике СССР референдум чакхъяккха.

2. «Дерригача халкъо голосовани ярах (СССР референдумах) долча СССР Закона 17-чеи 18-чеи статьяшка хьежжа 1991 шера 17 марта чакхйоаккхача Нохч-ГIалгIай Республика референдума Центральни республикански комиссе полномочеш Нохч-ГIалгIай Республика халкъа депутатий хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе кхоачашъю ераш юкъе а болаш! **Мамаев Магомед Абдулхажиевич** — комиссе председатель, Нохч-ГIалгIай Республика юрта боахамеи продовольствеи министерства отдела начальник; **Дзейтов Хьусена Хьажбикар** — комиссе председатела заместитель, Нохч-ГIалгIай издательства директор; **Горнов Александр Алексеевич** — комиссе секретарь, Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совета пресс-центра кулгалхо; **Абубакарова Роза Магомедовна** — комиссе член, «Промавтоматика» НПО йоккхагIйола инженер; **Ахматханов Зака Израилович** — комиссе член, облсовпрофа курортий управленена йолча советерча курортни гIулакхаш деча комбината директор; **Брызгунов Николай Иванович** — «Красный молот» завода бригадир, комиссе член, **Волуйский Валерий Владимирович** — В. И. Ленина цIерагIча ГНПЗ воккхагIвола оператор, комиссе член; **Дакаева Товсари Адамовна** — Шалински района Чир-Юртовски юкъерча школа завуч; **Исханов Элах Зайналабдиевич** — агропромышленни комплекса болхлой профсоюза обкома председатель, комиссе член; **Котиков Израила Ахьмад** — Нохч-ГIалгIай Республика юстице министр, комиссе член; **Луньков Вячеслав Васильевич** — пенсионер, комиссе член; **Омарова Зарема Сослламбековна** — КПСС Ленински райкома шоллагIа секретарь, комиссе член; **Пантелеева Татьяна Александровна** — ВЛКСМ рескома секретарь, комиссе член; **Румянцев Евгений Петрович** — «Грознефть» объединене производственни гIулакхаш деча центральни база кузнец, комиссе член; **Соколовский Эдуард Владимирович** «СевКавНИПИнефть» яхача института директор, комиссе член; **Сулаев Николай Бахаевич** — Шатойски районни киносета директор, комиссе член; **Халпуев Джамалда ТIахIир** — «Электроинструмент» яхача Назрановски завода слесарь-инструментальщик, комиссе член; **Шавов Тимур Иванович** — Шелковски района «Червленский» колхоза председатель, комиссе член.

3. Нохч-ГIалгIай Республике СССР референдум чакхъяккхара йолча Центральни республикански комиссе округаш вIашагIйоххкийла СССР референдуме голосовани чакхъяккхара.

4. Халкъа депутатий районни, городской Советашта могадолда референдум чакхъяккхара йолча окружной комиссей полномочеш йоагI-йоагIача халкъа депутаташ харжара йолча районни, городской хоржамий комиссешта дIатIайохкалга.

5. Республика халкъа депутатий районни, городской Советаша референдума участкашн участкови комиссеши вIашагIйохкийла 1991 шера 11 февралал тIехьа ца йоалийташ.

6. Республика Министрий Совето 1991 шера 26 январага кхачалехьа къоастадолда референдума Центральни комиссе болх материально-технически кхычоан Iалашбара дешаш.

7. Халкъа депутатий районни, городской Советаша, цар президиумашеи исполнительни комитеташеи Iалашдолда референдумах долча СССР Законага хьежжа референдум чакхйоаккхалга, референдума комиссешта хиланза дагрдоаца хьалаш вIаштIехьдоахалда цар толаме болх бара, материально Iалашъяра, транспортеи, бувзамеи, предприятешеи, организацешеи гIулакхаш дара дешаш къоаста а даь.

8. Общественни объединенешта, массови информаце средствашта могадолда референдуме оттадеш долча деша, голосовани яра порядка маIан, хIаьта иштта голосовани ярца, гражданаша беш бола соцам исторически лоархIаме хилар беррига чa бахача наха кхетадергдолчча тайпара массе оагIорахьареи нийсеи дIадовзийтар Iалашделга.

Д. Г. ЗАВГАЕВ,

Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совета Председатель.

г. Грозный,

1991 шера 24 январь.

ЙIовхал яхьараш

Назране эгтара йIайхагIайола цех лоархI централыни котельнех. Я а я из йIайха, цигарча къахьегамга, бехтокхамга диллача а. ХIама ца эшаш ерригача города йIовхал телар а из я.

Бехктокхаме декхар да котельникашта укх Iана шийлача деношка хьалхашка латтар: цахаддаш дIайхача хица, йIайхача Iанарца Iалашде деза цар нах баха цIенош, медучрежденеш, кхыйола организацеш, учрежденеш. Цар из вIаштIехьа а доал. Масала, цар бехках йIовхал эшаеннай, е из йоацаш йисай аьнна саг леткъавац из котельни чуйоагIача ПУЖКХ кулгалхошка ер отопительни сезон дIайолаелчахьа.

Ден а бус а бIарг тIера ца боаккхаш шоай вахте латт оператораш. ХIана аьлча, пишкаш чу йоагача газа режим кIезиг-дукха а хувцалой, боарам тIера йоале — доккха хатар хила тарлу котельне.

Цу чу болх беш мел вола саг шоай болх дика ховш а ва.

Царех ва сурта тIа шоана гуш вола мастер Арапханов Мурад, хIьта шоллагIча сурта тIара оператор Картоева Фатима (пульта управлене йIовхала режима цифраш дIаязъеш я из), цун уллув латта лаборант Цицкиева Макка.

Лоацца аьлча, тешамеча дай терказме я низ бола городской котельни.

М. КАРАЕВ.
Автора суртащ.

Кхоаненах тийша хила деза

Вай мехка бахача нахах дог лазаш, эзараш-эзараш посылкаш кхухьийт кхыча мехкашкара. Из къахетаме акт лархIа йиш йолаш я. Цхьаболча наха санна, сона цIаккха а хийтадац цох эсала хIама. Из цIенача дег тIара ду новкъостал да. ХIана аьлча, цхьаннена къайле йолаш хIама дац, вай мехка хала хьал этталга. Кхачан продукташ а промышленни тоараш а дизза дIанхачац бахача наха.

Иштта дале а, регионашка диллача, массанахьа цхьатарра дац цу тайпара хьал.

Цхьайолча республикашта дукхагIа, цхьайолчарна кIезигагIа эшаш да из гIо.

ХIьта Эстони; вIалла из гIо эшаш а тIаэцаш а яц. Сона хетачогIа, вай Нохч-ГIалгIай Республикана а эшац из гIо.

Цкъа-дале, уж хьакхухьийташ йола продукташ дIаекъа еза, моцал а къел а дукхагIа йолча республикашка а областашка а.

ШозлагIа-дале, вай республике бахача наха а цу тайпара новкъостал тIаэцаш дац. Вайна тIакхаьчар селла доккха хатар дац.

Нагахьа санна вайна юкъе гIо эшаш нах бале а, из де доагIа республика фондех. Уж вайга йолаш я.

Аз доккхал ду, вай республике баха а вай лаьтта хьалхийна а нах, къахьегамца безам болаш, хIаманна ка йоалаш хиларах.

Цудухьа со тешаш ва, вай суверенни республика кулгалхоша, шоаш хьалаьца а дIаболабаь а никъ, лерттIа дIакхухье, вай республике шортта даа а тIадувха а хIама хургдолгах.

Цхьаькха а дар са ала.

Укх шера вай тIаэцаргда керда «НГIР уголовни кодекс», «НГIР уголовно-процессуальни кодекс», и. кх. дI. Меттаех долча Нохч-ГIалгIай законах паччахьалкхен метташ лоархIаш дIанхайкадергда эрсий, нохчий, гIалгIай дараш. Нохчий мотт бувцаш дола къам дукхагIа дахача — цига паччахьалкхен нохчий мотт хургба. Судопроизводство а республика территоре тIа дахаш долча къамий меттала хила деза.

Из, хIара къаман бокъонаш цхьатарра хила еза яхилга да. Се юрист хиларах, сайна хетар ала безам бар са. Керда законаш хьакхолларашта, уж шоай белгалонаш йолаш хилча бакъахьа дар.

Уголовни кодексо чулоацаш я сага топаш тохарах йола статья. Сога хьаттача, аз хулийтаргдацар цу тайпара таIазар. Нагахьа санна, из статья тIаэце а, гаргарча наха дакъа дIадала, бокъо хила еза приговор чакхъяьккхачул тIехьагIа.

Цхьаькха а да. Спекуляци лелаерашта йоагIаш йола статья юкъера цIенъяь дIаяьккхача бакъахьа хет сона. Дуккхача мехкашка, «спекуляци» яха дош а цун маIая а довзаш дац. Цу тайпара гIулакх леладеча нахах, коммерсанташи бизнесменаши оал. Дика хьал долча мехкашка, спекуляци йолаш яц. Грознерча тикашка наха мел эшар хилча, царех цхьаккха гIортвац е Ленинграде а, е кхыча городе а базара лаьрхIа хIама эца.

Ала деза, уж гIулакхаш, цхьаккха эхь ца хеташ, кооператораша леладу, аьнна. ТIаккха, райисполкомашка регистраци а яь, патент а яьккха базар е безам болчарна, хийцца никъ хьабийлача, дикагIа дециий? Нагахьа, 5—10 бIаь тума шера налог дIаелча, шортта хIама тIайоагIача наха сел дукха ахча а дац из. ХIаьта республика уголовни кодекса тIа дохсдах лаьца цхьаькха статья тIатоха мегаргья. Цкъа-дале, из дош иштта къоастадича, рынкашка махаш тIера довла мегар. ШозлагIа-дале БХСС-а, МВД кхыйоча структурашта дукха а дукхагIа ха хургъяр, кхааш ийдарца, квартираш дIаекъача леладеча тайп-тайпарча тийшача балхаща, кхыча зуламеча гIулакхашца шоай берррига низ тIабахийта къовсам лоаттабе.

ТIаккха, болх ца бича, цхьацца бахьанаш ца леладича, дуар а тIадувхар а мичара доаккхаргда? Цхьацца бахьанашца, болх боацаш бисача наха, пособи далар — из ше ма дий. Цу пособех лаьца закон вай республике махулла сихагIа арадаккха деза. Цу тайпара закон тIанийцал Казахстана Лакхехьарча Совето — алапех 60 процент тергдолаш.

ХIаьта, вай мехка хиннача тайп-тайпарча хувцамаша, хIара республике тIанийцача соцамаша дIадех, республикашкара, городашкара эшащ дола товараш арадаха йиш ца хилар. Цудухьа, вай, базар лелаеча наха таIазар чIоагIагIа хилийтарах лаьца дола закон арадаькхача, из вайна массанена беркате хургдац.

Цхьаькха а да, цIагIа комсех чхьагIар доахача наха никъ бехка мегаргбац. Из доахараш, дукхагIча даькъе, сунженскии терскии казакаш ба. Цхьаккха зе даргдолаш хIама дац, иштта хьадеча чхьагIарах. Из доахача, шекар а дезац. Цул совгIа из традици гаьннара хьайоагIа. Цу моттигашка дукха комсий плантацеш я. Цига бахачарна, саг йодачайоагIача, саг веннача, дин а тайп-тайпарча цIейшта эшаш да.

Нагахьа бусалба ди лелабечарна хьарам дале а, керастачарна дино могадаь да. Из шиi тайпара ритуал я.

Цул совгIа, шоай къаьнача рецептех хьадаь малараш дуккха а цIенагIа а, сага зене доацаш а да. Сога хьаттача, уж дуккха а дикагIа да вай чхьагIара промышленносто арахецарел.

Цхьаццадола сов хIамаш дIададьхача, вай вахар аттагIа а беркатегIа а хила мег. Вай, Нохч-ГIалгIай Республике баха нах кхоана хургдолча дикага сатувсаш ба.

Х. БЕРСАНУКАЕВ,
1436 Автоколонна юрисконсульт.

МАССАНЕНА ЭША КЕЧАЛАШ

Нагахьа саг хургвац ГIажарий - Юртарча хьуна участкана чуйоагIача дахчан хIамаш еча цехо арахийца продукци ца йовзаш а ца эшаш а. МалагIа продукци я-те цига арахецар, — аьнна, хаттар де тарлу газет дешараша. — Уж я даггош, бела а гона а Iерлкаш, скалкаш (укхлош), коартолъоатарггаш, иштта берий ловзорггаш а.

Вай республика хьун боахама министерствага гIолла оттадьча договорага хьежжа а арахец оаха тхоай продукци, — дувц цеха кулгалхочо Кучерова Вера Пантелеевнас, — ДIадахача шера оаха декхараш тIанийцадар Ассиновски консерваш еча завода эшаш йола тарни яьшкаш хьае, аьнна. Из оаха лаьрхIача ханал хьалха кхоачаш а дир. Заводе дIакхачийтар цхьа бIаьи ах бIаьи эзар яьшка.

ДIахо ше къамаьл деш Кучеровас белгалдаьккхар цхьаболча заказчикаша шоашта новкъарленаш ещ хилар. Къаьстта халахеташ дийцар цо чакхдаьннача шера Къулбаседа - ХIирийчене гIишлош хьалъеча кооперативо баьча тийшача балхах лаьца. Хьадала дезаш дийтта эзар сом ахча тIадисад цунна. Цудухьа, кооперативана продукци лоаттаяра дола договор дохадаьд.

Чакхдаьннача шера, цеха коллективо баьча балха итог йича, арахийцай барайтта эзар совгIа дагго, уж заданел ши эзар дукхагIа я. Хьае лаьрхIаяр, догамашца хозъяь йола кхо эзари кхо бIаьи скалка. Уж а лаьрхIачул дукхагIа кийчйир болхлоша. Георгиевскерча «Строй инструмент» яхача завода заказагIа дIададахьийтад ши бIаь эзар гона Iерж. Соахка цехо дIабахьийтар цхьа эзари пхи бIаь бIоагIа, йиъ бIаь кубометр ардакх, кхыйола гIишлон материалаш.

ГIажарий - Юртарча лесничестзана чуйоагIача хьунаша дIалаьцад бархI эзари йиъ бIаьи гектар лаьтта. Шоай питомник а я коллектива доалдеш. Хьу тийдача моттигашка дIайогIа саженцаш хьалкхею укхаза. Шера план шин миллионага дIакхоачаш хул.

— Оаха республика а Iалашъю дIайогIача гаьнашца, — дувц питомника мастера Шевцова Верас. — Хьун боахамий заявкашка хьежже уж Iалашду. Хьунца дувзаденна балхаш даь Iац цеха коллектив. ХIара шера дIабув новрий борц. Чакхдаьннача шера кхо гектар лаьтта дIалаьцадар цо. Бокхха пайда эц цеха коллективо хьадеш дола новраш паччахьалкхенна дIачутелаш а.

Беркате чакхдаьлар хьу чакхйоахараш та 1990 шу. ТIехкхоачашйир заказчикаш шоай продукцеца Iалашбара план. План кхоачашъяьчул тIехьагIа бань пайда ялх эзар сомага кхоачаш бар.

Коллективе хьалхле лелаеш, хьинаре къахьегаш бола нах кIезига бац. Дика болх беш ва Золотарев Петр Михайлович, хьу тедаш хиларал совгIа трактериста болх а бу цо. Шоай декхараш тIехдика кхоачашду слесара-наладчика Тебоев Мухьмада, станочницас Мусхаджиева Аьсета, кхычар.

Л. ТУМГОЕВА.

ХАЛА ХЕТ

Дукха уйла яьй аз шуга яздале. Со малав? Парте член а вац, айса бергбола болх баь ваьнна, пенсе вола воккха саг ва. Се парте веце а, цунах дог лазаши из къоабалъеши ва со. Касткаста хоз, парти я массадолчоа бехке, яхаш. ВIалла сагота боацаш Iоккхувс партбилеташ. Из дирриг а бIаргадайча хала хет. Хала хет парти нийрчаяккха гIерташ цхьабола нах хиларах.

Новкъа да, хIара ди массаза доал КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева критика ераш дукхагIа хулаш латташ. Духхьал новкъа хинна ца Iеш, эхь хет хIара дийнахьа цу тайпара хIамаш газеташ тIара деша, телевизор чу гIолла ладувгIа. Хеттар отт: сенна бехке ва Горбачев, станцешка кхачан продуктехи халкъа эшача товарехи етта вагонаш кIираш, беташ доахаш шоаш кхача езача дIа ца кхоачийташ латтарах? ХIаьта цун пурамах дIакхувс вай итташ тоннаш дулх, чкъаьрий, марш? Е мехка Президент дукхьала ва аренда юкъейоалаяра?

Сайна хетар юхь-духьал дIааргда аз. ХIара гIа мел баьккхача тийша болх беца ре, торговле болхлоша дефицитни товараш подсобкашка, базашка хьула ца доре, массанахьа договорни декхараш кхоачашдоре, таханара вахар дуккха а дикагIа хургдар. Айса яхар бакъдеш цхьа масал доаладергда аз. Тха Октябрьски районерча тикашка а дац кхычахьарчул дикагIа гIулакхаш. Яьсса я тархеш. Кхачан продукташ лаьттача хIанз искусственни зизаш да, цхьаннех сом а дехаш. ХIаьта зизаш-м дуаш мичад. Наха фу де деза, керо бехаш бола кхача Iочу ца биача дегI дIа мича лелалургда. ТIаккха хьаэцаргъя вай базар. Фуд укхаза доацаш?! Импортни кофе, сапаш, сигареташ, даьтта, импортни макаронаш, цхьан дешаца аьлча, Iа цIи мел йоаккхаргъяр долаш да. Бакъда, пхи мах совгIа боакх. ХIаьта мичара денад уж?

Бакъда, тахан хала да партена. ХIаьта парти — из хаьдда нах ба, из — коммунистически идея я. Берригa бехк цунна дIатIабехка йиш яц.

Сога хьаттача, партера тахан арабувлараш бизза коммунисташ хинна бац, царех парте мутIараш IоцIендала дезаш а дар.

И. ДЗАУРОВ,
къахьегама ветеран.

1961 ШЕРА АРАХИЙЦА 50 А 100 А СОМА МАЬХА СССР ГОСБАНКА АХЧАН ЗНАКАШ МАЬХА ДIАЙИЙЕЛГА СОЦАДАРЕИ ГРАЖДАНИЙ ВКЛАДАШКАРА АХЧА КАРА ДIАТЕЛАРА ДОАЗУВ ОТТАДАРА ПОРЯДКАИ ХЬАКЪЕХЬАРА

Советски Социалистически Республикай Союза Президента Указ

Мехка бахача дукха а дукхагIа болча маьха гIулакха, спекуляцеца, коррупцеца, контрабандаца, харц ахча кийчдарца, къахьийга йоацача доходащца лоаттайоацача бу къовсам чIоагIбар духьа а ахчан лелами потребительски рынокн лертIаякхар духьа а соцам бу аз:

1. СССР Министрий Кабинета предложенеш тIаэца:

— 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш массе тайпарча маьха лаьрхIа дIаийелга 1991 шера 23 январе 0 сахьат даьлча денз соцадара а СССР Министрий Кабинето белгалъяьча порядкагIа уж кхыкхеча маьха ахчан знакащен 1991 шера арахийцача 50 а 100 а сома банкнотащен хувцара а хьакъехьа:

— сберегательни банка а ерригача кхыча банкий а учрежденешка ядача граждании вкладашкара дIатела ахча бетта эгара дукхагIа лур 500 сомал тIех хургдоацаш дIателара 1991 шера хьалхарча ах шера, 1991 шера 23 январе денз, доазув оттадара хьакъехьа;

— сберегательни банкерчен вокх банкашкарчен вкладех товарехи гIулакхехи боагIа мах кара доацача ахчанца доазув доацаш дIателара цар дашта бокъо луш йола порядок 1991 шера 23 январе денз оттаяра хьакъехьа.

2. Хьоахаяь ахчан знакаш хувцарай лелачара дIаяхаран чакхдаха оттадаь гIулакхаш тешшаме Iалашдар духьа:

— СССР Госбанко, СССР финансай Министерства, СССР КГБ-ас шоай болхлоех лаьрхх Iа йола группаш вIашагIйохкийла, уж республикай централыни (къамий) банкашка, СССР Госбанка республикански банкашка дIайохийтийла; Ер Указ кхоачашдеча тIахьожам лоаттабара цу группашта чрезвычайни полномочеш луйла, нагахьа санна динза даргдоацаш моттиг нийслой, банковски учрежденешта юкъарчал доацаш доал делга шоашта дIатIалаца царна бокъо а луш;

— СССР финансай Министерствай СССР КГБ-еси вIаштIехьдоаккхалда тIахьожам лоаттабелгеи ер Указ кхоачашдара динза даргдоаца новкъостал. моттигашка банкий учрежденешта, пачхьалкхен, кооперативни, общественни, кхыча предприятешта, объединенешта, организацешта, учрежденешта делген;

— СССР МВД-еси СССР КГБ-еси Iалашдолда банкашкареи дIаувзача хане ценносташ лорае оттадаь ха чIоагIделга.

Советски Социалистически Республикай Союза Президент М. С. ГОРБАЧЕВ.
Москва, Кремль. 1991 шера 22 январе.

1961 ШЕРА АРАХИЙЦА 50 А 100 А СОМА МАЬХА СССР ГОСБАНКА АХЧАН ЗНАКАШ МАЬХА ДIАЙИЙЕЛГА СОЦАДАРЕИ ГРАЖДАНИЙ ВКЛАДАШКАРА АХЧА КАРА ДIАТЕЛАРА ДОАЗУВ ОТТАДАРА ПОРЯДКАИ ХЬАКЪЕХЬАРА

СССР Министрий Кабинета 1991 шера 22 январе баь Соцам

«1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш маьха дIаийелга соцадареи граждании вкладашкара ахча кара дIателара доазув оттадара порядкаи хьакъехьара» СССР Президента 1991 ш. 22 январера Указ кхоачашдар духьа СССР Министрий Кабинето соцам бу:

1. 1991 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш массе тайпарча маьха лаьрхIа дIаийелга а хIаьта иштта уж банкий учрежденеша, предприятеша, объединенеша, организацеша, учрежденеша дIателга а 1991 ш. 23 январе О сахьат даьлча денз соцадолда.

2. Еррига пачхьалкхен, кооперативни, общественни, кхыйола предприятеш, объединенеш, организацеш, учрежденеш декхарийла ю 1991 ш. 23 январа ди доладуш шоай кассашка йисача 1961 шера арахийцача 50 а 100 а сома маьха йолча СССР Госбанка ахчан знакашта акташ оттае а гIулакх деча банка учреждене 1991 ш. 23 январе 3 сахьата чухь дIачуяла а.

Юхейнса уж ахчан знакаш банкий учрежденеша дIачуэц 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха йола ахчан знакаш гуччахьа хилара хьакъехьа йоаггIача тайпара оттаьча акта хьалхарча экземплярага хьежжа, номиналагIа оттабаьча маьхах дIахо дерриrа ахча СССР Госбанко оттаьча порядкагIа проверка яьчул тIехьагIа организаце расчетни (текущи) счета дIачу а луш.

Шоай кассашка юхедиса тIехдоала ахча шоашкара белгалдеш йолча кооперативашкеи кхыча организацешкеи СССР Госбанко, кассашка юхедиса ахча кооператива (организаце) счете дIачудалара дешаш къестадеча хана, теркалду, банкий учрежденеша кооператива (организаце) яр санна гIулакхий профиль йолаш йолча паччахьалкхен предприятештеи организацештеи увттадеча кассашка хаьдда юхедиса хила доагIа ахча.

3. Болх беш болча граждаашта 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха ахчан знакаш хувцара 5 сагал кIезигагIа боацаш нах юкъе а болаш, кулгалхой, финансово - бухгалтерски службай, профсоюзни комитетий, къахьегама коллективай советий викалех комиссеш вIашагIйохкийла предприятешка, объединенешка, учрежденешка, организацешка.

1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха ахчан знакащ кхы боарам болча ахчан знакащца хувц предприятешеи организацешеи хьоахаяьча комиссе решенегIа алхха предприяте, объединене, организаце, учреждене штате болча болхлошта а хIаьта иштта ханна командировке баьхкача наха а кхаь ден чухь 1991 ш. 23 январе кхаччалца болх беча тIеххьарча шера бетта юкъера хиннача алапе боараме. Цу даькъе хувцара боарам болх беча цхьан сага лоархIаш 1000 сомал тIехбала йиш яц. Комиссе членаша кулгаш яздаь, ахчан знакаш хийцача ведомоста цхьа экземпляр гIулакх деча банка учреждене дIачудала доагIа.

Заявленеца цхьана оттабьча боарамал тIех дIаеннача 1961 шера арахийцача 50 а 100 а сома маьха ахчан знакашта предприяте, организаце комиссе къаьстта ведомость оттаду, хIаьта цун цхьа экземпляр дIаяла йоагIа белгалдаьча маьхий ахчан знакаш хувцара дешаш къестадара рай(гор)исполкоме лаьрххIа вIашагIйоллача комиссега.

Болхлошкара дIанйца 50 а 100 а сома маьха 1961 шера арахийца еррига ахчан знакаш предприяте, организаце гIулакх деча банка учрежденега дIалу 1991 шера 26 январал тIехьа ца йоалийташ доагIача тайпара оттадаьча ведомостий копешца цхьана.

1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха ахчан знакаш кхыча боарамеча ахчан знакашца пенсионерашта хувц пенсеш дIателаш йолча сберегательни банка учрежденеша а почтови организацеша 200 сома боараме а бетта долча пенсе боараме хувцара ведомость а оттадеш. 50 а 100 а сома маьха ахчан знакий бетта нийдеча пенсе боарамел тIех дола деррига ахча пенсионерашкара дIанийлу хувцар ца деча къаьсттача ведомостегIа, хьажийта дIачутел уж рай(гор)исполкомашк а р ч а комиссешка. Хувцама ведомосташ материально-бехкхтокхамеча наха кулгаш а яздийя хувцеи дIанийцачеи ахчан знакашца цхьана йоаггIаш йолча банка учреждене дIачулу 1991 шера 26 январал тIехьа ца доалийташ.

Даим бахаши болх беши боацача моттигашка дарба дайташ, салоIаш болча граждаашаа хувцам бу салоIача цIеношка, санаторешка, больницашка, кхыча дарбан - профилактически учрежденешка вIашагIъеххача комиссешка.

СалоIаш, дарба дайташ болча гражданашта хувцам бу дарбан - профилактически учрежденеша цхьан сага 500 сомал тIех доацача ахчанна къаьстта ведомость а оттадий, хIаьта цун цхьа экземпляр гIулакх деча банка учреждене дIачулу. СалоIаш, цамогаш волчун вож юхедиса ахча салоIача цIено, санаторе, больницо, дарбан - профилактически кхыча учреждене салоIаш, цамогаш вар болх беш (пенси, пособи нийдеш) волча предприяте, организаце, учреждене цIерагIа дIадохьийт телеграфаца, дIадахьийтарах боагIа мах а ца боаккхаш. Тарифага даха ахча дарбан-профилактически учрежденена юхаметтаоттаду финансови органо союзни бюджета чотах почтово - телеграфни предприяте квитанцега (реестрашка) хьежжа. Хьоахаяь переводаш дIакхаьчача предприяте, организаце, учреждене хувц уж лакхе оттаьча порядкага хьежжа, 500 сома маьха хувцам цкъа баь хилар теркал а деш. Оттабаьча боарамал тIех долча ахчанна къаьстта ведомость оттаду. хIаьта из дIахо хьажийта дIачулу рай (гор)исполкомерча комиссешка. СалоIаш, дарба дайташ болча гражданаша дIадахьийтача ахчаегIа йола ахчан знакаш хувцара язъяь заявленеш дIанйю рай(гор)исполкомашкарча комиссеша дарбан - профилактически учрежденера болх беча моттиге юхакхаьча кхо ди дала лехьа.

Вокх гражданаша 50 а 100 а сома маьха ахчан знакаш заявленеца цхьана хувцийта дIалу рай(гор)исполкомашкарча комиссешка.

Гражданаша 3 ди далалехьа, вешта аьлча 1991 ш. 26 январага кхачалехьа дIачу ца луш йиса ахчан знакаш дIаэцац.

4. 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха хувцара оттадаьча боарамел совгIа йола, ахчан знакаш хувцара дешаш къестадара депутатски комиссеш вIашагIйохкийла рай(гор)исполкомашка финансови, банковски, административни органий викалаш юкъе а болаш. Комиссеша 10 ди далалехьа решенеш тIаэц граждании заявленеех лаьца хувцам бара е ца бара хьакъехьа доходаш хьатIанхаи белгалдаьча боарамера ахчан знакаш дIаэцареи наькъаш нийсеи законнии да-дац хайначул тIехьагIа хьахиннарашка хьежжа.

Ахчан знакаш хувца ца тигара хьакъехьа рай(гор) исполкомерча комиссе яь решени лоткъае йиш я лаьрххIа цу гIулакха вIашагIъеххача областной, краевой, республикански депутатски комиссешка. Цу тIеххьарчар яь решенеш чакхйоалаш я.

5. Оттадаьча боарамел совгIа йола 50 а 100 а сома маьха ахчан знакаш хувцара гражданаша язъяьча заявленеш тIа белгалъяь хила еза ахчан знакаш хьатIанха моттигаш: доход хьатIаена никъ е уж ахчан знакаш хьанийца хан моттиги, уж хьанийяри Iоаяри законни хилар бакъдеш йола кхы даннеши хоамаши. Оттадаьча боарамел совгIа йола ахчан знакаш хувшара дешашка а хIаьта иштта 1991 ш. 25 январал тIехьагIа еннача заявленешка а (3-ча пункте гайтача бахьанашкара дIанкххача) комиссеш хьажац дехар деш волчо бахьанаштеи бакъдараштеи дух тIа ца воаккхе.

6. СССР Министрий Советерча паччахьалкхен таможенни тIахьожама Керттерча управлене 1991 шера 23 янгаре денз 25 январе кхаччалца СССР-е хьачу ма кхухьийтийла 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш.

7. Кхыча мехкий гражданашта 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха банкноташ хувц СССР Внешэкономбанка учрежденеша е кхыча мехкий валютацара операцеш кхоачашъеш йолча банкий учрежденеша валютана обмен еча хана хьанийпача СССР Внешэкономбанка учрежденей квитанце тIарча ахчан боараме, 1991 ш. 23—25 январа юкъагIа.

СССР-е дипломатически, консульски, кхыча мехкий паччахьалкхений кхыча представительствашка болх беш болча кхыча мехкий гражданашта 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха банкноташ хувц СССР МИД-ерча ГлавУПДК-ага гIолла СССР Госбанкаца дагабаьннача порядкагIа.

8. 1991 шера 23 январе денз 1991 шера хьалхарча ах шера доазув оттадолда ерригача банкий — СССР Сберегательни банка, СССР Паччахьалкхен банка, республикай (къамий) централыни банкий, коммерчески, кооперативни банкий учрежденешка а кхыча банковски учрежденешка а ядача граждании вкладашкара кара ахчаш хьанийдара.

Вахача (болх беча) моттиге мара сберегательни банка учрежденешка уллача шийн вклада тIара кара ахча бетта 500 сомал тIех дIаэца вкладчика бокъо ца хилар оттадолда (вклада тIара ахча дIадалара оттабаь из хаьдда боарам иштта хила боагIа 1991 шера 23 январера 31 январе кхаччалца йолча юкъагIа). Цу хана кара доацача ахчанца вкладашка дIачутела алапеши пенсеши лакхе йийцача лимита юкъедагIац.

Кара дIатела эггара тIех дола ахча — бетта 500 сом хилийтара порядок оттайойла СССР Госбанкои СССР Сберегательни банкои.

Вкладчика бокъо я вклада (вкладий) ахчах кара доацаш товараш ийдара, шийна даьча гIулакхех телара а хIаьта иштта ахча цхьан вклада тIара вокх вклада тIа диллара а вIалла доазув а доацаш пайда эца, СССР Сберегательни банка расчетни чекех пайда а эцаш.

9. 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха ахчан билеташ банковски учрежденешка дIачутелара, счета тIа диллара порядка дешаех йола решенеш СССР Госбанко тIанийю.

10. 1961 шера арахийца 50 а 100 а сома маьха СССР Госбанка ахчан знакаш хувцараи леларгйоацаш дIаяхарай лаьрхIа гIулакхаш тешшаме чакхдоахалга Iалашдара СССР Госбанка, СССР финансай Министерствана, СССР КГБ-ена тIадуллалда СССР Президента Укази ер соцами кхоачашбара тIахьожам лоаттабе, нагахьа санна динза ца доале банковски учрежденешта юкъарчал доацаш доал делга шоашта дIатIалаца бокъо а йолаш, чрезвычайни полномочеш енна шоай болхлой лаьрххIа йола группаш вIашагIйохкилгеи республикай (къамий) централыни банкашка, СССР Госбанка республикански банкашка йохийталгеи.

СССР финансай Министерствай СССР КГБ-еси вIаштIехьдоаккхалда ер соцам кхоачашбеча моттигерча банкий учрежденешта, паччахьалкхен, кооперативни, общественни, кхыча предприятешта, объединенешта, организацешта, учрежденешта тIахьожам лоаттабелгеи динза даргдоаца новкъостал делгеи.

СССР МВД-аси СССР КГБ-еси чакхдоахалда банкашка йолаш а дIаозаш а йола ценносташ лораяра оттадаь ха чIоагIдара тIадерзадаь гIулакхаш.

Премьер-министр В. ПАВЛОВ.
ГIулакхаш леладер М. ШКАБАРДНЯ.

Шоаш тIеххьарча хана даьха производственни толамаш денгара денга дикагIа хулийташ къахьег ухх кердача шера Нохч - ГIалгIай республиканск ВАЗ яхача производственно - торгови фирма болхлоша. ХIара дийнахьа итташ, бIаьш «Жигули» яха легкови автомашинаш кхоач укхаза зIамига а йоккха а ремонт е езаш. Уж шоай бехкагIа ремонте латташ хье ца ялийтара, хьинар айденна къахьег ремонтникаша. Январь бетта хьалхарча шин декаде дерригача хьокхамий задани тIеххоачашъяьй. Цу юкъа планал тIех ремонт а яь, араялийтай цар итташ «Жигулеш». Уж дог тийша ба укх бетта план ханал хьалха кхоачашъергхиларах.

Иштта хьинаре къахьийгача фирма болхлоша башха-дика производственни хьокхамаш доахаш чакхдаьккхар дIадака шу а. Бахача наьха доалахьара «Жигулеш» тоаеш, шера планагIа лаьрхIачул тIех ерригача зоне гIолла даь гIулакхаш 530 эзар сома маьха хилар. ХIаьта ВАЗ-а автоцентре планал тIех даь гIулакхаш 429,3 эзар сом мах болаш дар.

ГIадвугаш да фирма ремонтникий кхы мел дола технико - экономически хьокхамаш а. Къахьегама овсарле лакхъяра шера задани дикка тIеххоачашийр цар. ПланагIа лаьрхIачул тIех бахача наха гIулакхаш дарах, массе а тайпа материалаш кхоаярах заданел тIех яь валови доходаш цхьа миллиони 85 эзари сом хилар.

Ши-шегIа хьахиннадац уж производственни хьокхамаш. Цун керттера бахьан да фирма болхлоша хьинар кхо ца деш къахьегар. Шоай декхараш массаза цIена кхоачаш а деш, башха-дика производственни толамаш доахаш бола болхлой бIаьш ба укхаза. Царех ба «Жигулей» моторашта ремонт еш бола автослесараш Носков Юрий Николаевичи Арабиев Пахруды Магометовичи. Шоаш еш йола ремонт тIехдика еш хиларца агрегатни участка болхлошта юкъе меттел, клиенташта юкъе а белгалбаьнна ба уж. Царга шоай автомашиний моторашта ремонт ейтара аргIагIа латт уж бовзаш бола дуккха клиенташ. Уж иштта болга ховча цеха начальника Гамаев Расула эггара бехктокхамегIа дола заказ лу царга.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) «Жигули» яхача автомашина мотора ремонт еш ба автослесараш Ю. Носкови, П. Арабиеви.

И. ПЛИЕВА сурт.

Нохч-ГIалгIай Республика Министрий Совете

ХЬЕХАРХОЙ—ТЕРКО

Дукха ха йоаццаш «Голос Чечено-Ингушетии» яхача газета тIа кепатеха арадаьхадар халкъа образоване системерча болхлой социально-экономически фусамий - бытовойи хьалаш тоадара чакхдаха лаьрхIача хаьддача гIулакхех дола вай республика правительства документаш. ХIаьта укх шера 15 январе ЧИР Министрий Совето тIаийцаб цу деша хьакъехьара цхьаькха соцам.

Цу тIа белгалдоаккх: дIадахача шера алхха тIеххьарча ялх бетта республика правительства тIаийцай халкъа образоване система ерригача учрежденейи организацейи болхлой къахьегамах тела мах эргабаккхаран вахара хьалаш тоадаран тIаерзаяь массехк решени. Уж да, белггала аьлча, хьежадеш дола алапи эргадаккара а керда ставкаши должностной окладаши юкъейоалаяра а хьакъехьара соцамаш. Царех цхьанне тIа деша даха ха йоацача берий учрежденей воспитателаш, царна хьалхарча аргIанна фусамаш ялара гIулакха, общеобразовательни школай хьехархошца ниисбу. ХIаьта вокхан тIа белгалъяьй юрташкахьарча моттигашкеи болхлой поселкашкеи бахача бюджетни учрежденей специалисташта (цу даькъе халкъа образоване системерча болхлошта а) мах боацаш деча коммунальни гIулакхий нормаш.

Нохч-ГIалгIай Республика Министрий Совета иштта массехк совещани яьй педагогически общественноста вникалашца а. Эггара тIехьагIа, ЧИР-а Лакхехьарча Советаца цхьана соахка декабра бетта хиннача цу тайпарча совещане дакъа лаьцараша кIезига предложенеш яланзар, республиканск министерствашца, ведомствашца йиъцачул тIехьагIа царех дукхагIъяраш укх шера 15 январе № 15 йолча ЧИР-а Министрий Совета соцама ларде а ювшаш.

Цу документо, белггала аьлча, халкъа депутатий Советий городскойи районни исполкомашта тIадиллад педагогически кадрех пайда дикагIа эцареи уж шоай балхаш тIа дIачIоагIъяреи, цар къахьегамеи бытеи хьалаш тоадара хадданза йоакхо елга; хьехархоштеи кхыча педагогически болхлоштеи хьалхарча аргIанна чуIа моттигаш телга, царна кооперативни цIенош сихагIа хьалделга; юрташкеи болхлой поселкашкеи болх беча педагогически болхлоша шоашта чуIа цIенош хьалдара кредиташ телга, цу гIулакха царна эшача гIишлон материалашца уж Iалашбелга.

ЧИР-а юрта боахамеи продовольствеи министерствана, «Чечeнингушплодоовощхоз», «Чечeнингушвиноградпром», «Чечeнингушагропромлюцерна» яхача объединенешта тIадиллад юрташка болх беча педагогически болхлошка паччахьалкхеи розничнии маьхех кхачан продукташ йохкара совхозашта мукъа лулгеи колхозашта могаделгеи; цоний доакъош телга, хьехархошкеи халкъа образоване кхыча болхлошкеи оттаьча порядкагIа доакъараш дохкилга.

Коммунальни гIулакхаш дара лаьрхIа льготаш йоагIа городашка Урус-Мартанеи Шаьлеи бахача халкъа образоване болхлошта.

ЧИР-а торговле министерствана тIадиллад хьехархойи горОНО деша даха ха йоацача берий учрежденей, воспитателаши нормированни кхачан продукташ ийяра (шоашта ловча тайпара — бахача е болх беча моттиге) торговле предприятешта тIачIоагIбара дош Iомаделга. ЧIоагIагIа хоатташ дола продовольственни доаца товараш бахача наьха категорешка хьежжа декъача хана категори санна ларxIа боагIа общеобразовательни школай хьехархой, шоаш баххача моттигашка торгови предприятеша цар гIулакх а дергдолаш.

Нохч-ГIалгIай респотребсоюз декхарийла я хIара квартале хьехархошка дохкаргдолаш промышленнии продовольственнии товараш белгалде.

Дешара шу доладенначул тIехьагIа общеобразовательни школашкара дешархой дешара тIерабахар мегийтац дешара процессаца дувзаденна доацача юртбоахамеи кхычеи балхашта.

Хьехархой общественносто дуккха дехараш дарах горисполкомаштеи райисполкомаштеи могадаьд халкъа образоване учрежденеш, счетни гIулакхаш цар шоашта шоаш дергдолаш дIакъоастаелга, нагахьа санна динза даргдоацаш из хуле.

Финансови органаштеи контрольно - ревизионни службаштеи дийхкад законодательства тIа оттадаь доаца ахчаш хьехархойи халкъа образоване кхыча болхлойи алапешта тIера сецаделга.

Халкъа образоване министерствана могадаьд халкъа образованена йолча Республикански советаца цхьана 1991 шера къахьегамах мах телача юкъарча фондана чухьа премиальни фонд вIашагIйоллалга.

Грозненски горисполкома тIадиллац Орджоникидзе проспектагIа, 66, дагIача халкъа образоване ЦIеи здани ханна пайда эца халкъа образованеи Iилмаи болхлой профсоюза Республикански Совета дIалулга.

Телевиденеи радиовещанеи ЧИР-а комитето, республикански газетий редакцеша, йоах республика Министрий Совета соцам тIа, шерра дIайовзийта еза общеобразовательни школай коллективай дика опыт, хьехархой хьинаре къахьегам.

Дукха ха яц мугIарера болхло йолаш «Грознефтемаш» завода шоллагIча цехе Межидова Тамара къахьега йолаенна. Лоаццача хана укхаза болх беча машинашъерашта чIоагIа езаллийтай цо, хьинаре къа а хьегаш, шийи декхараш массаза цIена кхоачашдеш хиларца. Цхьа моттиг ниисъяллийтац цо шийи бехкагIа балха тIа хьовзам хилийта. Цудухьа цеха кулгалхоша, из йовзаш мел болча болхлоша оал Тамара къахьегаш йола участок тешаме я, аьле. Из доккха тешал да.

СУРТА ТIА: мугIарера болхло Т. Межидова.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТЕЛЕПРОГРАММА

ШОАТТА

26 ЯНВАРЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Халкъа илле конкурса доакъашхой концерт. Хабаровскера передача.
7.00 — Мультфильмаш: «Миниатюры-86», «Музыка».
7.15 — Массанена йола спорт.
7.30 — Ритмически гимнастика.
8.00 — Iуйрийнара самукъадоаккха программа.
8.20 — Унахцiено.
9.00 — ТСН.
9.15 — Кхерамзлеи болам.
9.45 — «Дош». Литературно-художественни программа.
11.45 — «Пестрая лента». Эстрадни концерт.
12.15 — Документально-публицистически фильма премьера. «Из бездны» 1-ра фильм. «Люди блокады». (Производство Австрия, США, СССР).
13.15 — Фигурни катани. Европа чемпионат. МаIанах. Произвольни программа.
14.00 — «Ландшафты земли». Научно - популярни фильма премьера. 3-гIа сери — «Вулканы» (ФРГ).
15.00 — ТСН.
15.15 — М. Горьке цIерагIча киностуде 75 шу дизарца. «Баламут». Художественни фильм (1978 ш.).
16.40 — «Странный зверь». Мультфильм.
17.00 — Телесеть чудес в Диснейленде.
18.00 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
18.45 — Режиссера Я. Фрида фильмаш. «Дон Сезар де Базан». 1, 2-гIеи сереш.
21.00 — Ха.
21.45 — Фигурни катани. Европа чемпионат. Ший лоIамера халхар.
22.45 — «Воспоминание» о песне».
23.15 — ТСН.
23.30 — До и после полуночи.
1.30 — «Безымянная звезда». Художественни фильм. 1-ра сери.
2.35 — «Северные звоны». Фильм-концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.20 — Мультфильм.
8.30 — «НЛО: необъявленный визит». 7-гIа передача. 1-ра дакъа.
9.10 — Передачай программа.
9.15 — «Шун дехарца». Концерт.
9.55 — Хоамаш.
10.00 — «Содружество» яха видеоканал.
13.30 — «Плюс одиннадцать». Российски ТВ программа.
17.00 — Передачай программа.
17.05 — «Инженерный (Михайловский) замок». Телефильм.
17.15 — «Панорама». Информационно - публицистически программа.
18.15 — «Киносерпантин». Дубль 1.
19.45 — России парламентский вестник.
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Киносерпантин». Дубль 2.
21.00 — Ха.
21.45 — «Киносерпантин». Дубль 3.

КIИРАНДИ

27 ЯНВАРЬ.
I ПРОГРАММА

8.00 — ТСН.
8.15 — Ритмически гимнастика.
8.45 — «Спортлото» тираж.
9.00 — Iуррехьа.
10.00 — Даьхен ха тIа.
11.00 — Iуйрийнара самукъадоаккха программа.
11.30 — Хьайбай дунен тIа.
12.30 — Музей на Делегатской: Чудеса из бабушкиного сундука.
13.00 — Юртара сахьат.
14.00 — Музыкальни киоск.
14.30 — «Веди» программа.
15.00 — ТСН.
15.15 — Марафон-15.
16.30 — КIиранден променад-концерт. ЦТ-1.
18.10 — Уолта Диснея гойт...
19.00 — Фигурни катани. Европа чемпионат. Хьонхара выступленеш.
21.00 — Ха.
21.45 — «Зимняя вишня». Художественни фильм.
23.00 — В. Леонтьев... «Дай мне уйти с тобой».
00.40 — ТСН.
00.35 — «Однажды в Куеново».
1.30 — «Безымянная звезда». Художественни фильм. 2-гIа сери.
2.35 — «Музыка дождя».

II ПРОГРАММА

8.00 — Зарядка е дIаотта!
8.15 — «НЛО: необъявленный визит». 7-ра передача. 2-гIа дакъа.
9.00 — Дзюдо латарах. СССР чемпионат.
9.30 — «Илья Эренбург». Документальни фильм.
10.15 — Чемпионат США по баскетболу среди профессионалов. НБА. «Детройт пистонс» — «Чикагобулз».
11.45 — «Плюс одиннадцать». Российски ТВ программа.
14.45 — «Азера оаз». Дунен халкъашта юкъера эстрадни илли конкурс.
16.40 — Хоамаш. Передачай программа.
16.45 — Музыкальни открыткаш.
16.55 — «Дека сан илли» (нохчий меттала).
17.35 — «Возрождение».
18.10 — Шун дехарца. Концерт (гIалгIай меттала).
18.40 — «Браво, артист. Евгений Леонови кхыбараши...».
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.15 — Коллаж.
20.20 — Соалозий спорт. Дунен чемпионат. Сигулдера передача.
21.00 — Ха.
21.45 — Авторски телевидени. «Гиннесс - шоу», «Последний писк», «Намедни».
23.30 — РСФСР заслуженни артиста А. Слободенина (фортепиано) концерт.

ОРШОТ

28 ЯНВАРЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Iуйре (120⊥30).
9.00 — Контакт. Экономически обозрени.
9.15 — Телезрителий дехарца. Художественни фильм. «Велаж вола саг». 1-ра сери (Франци, 1971 ш.).
15.00 — ТСН.
15.15 — «Города йистера больница». 9-гIа сери. «Вступлени в должность».
16.00 — Документальни фильма премьера. «Испытание морем».
16.40 — «Калинка» яхача халкъа эрсий ансамбла концерт г. Калуга.
16.55 — «Венспилский припортовый завод».
17.25 — Чемпионаца цхьана.
17.40 — Берий сахьат (немецки меттала урокаца).
18.40 — Дж. Гершвина «Порги и бесс» яха симфонически картина.
19.00 — Тхои экономикан. «Конверсия: дагахьбари хьаханнари».
19.30 — «Контакт». Экономически обозрени.
19.45 — «Велаж вола саг». Художественни фильма. 1-ра сери.
21.00 — Ха.
21.45 — «Шиъ сайре Марио Ланцацеи Муслим Магомаевцеи». 1-ра передача.
22.30 — О. Табакова театра студи фильма-спектакла премьера «Тхов».
00.10 — ТСН.
00.25 — «Тха дача». Художественни фильм.
1.30 — «Музей на Делегатской». «Эрсий костюм».
2.15 — «Билет в 1-й ряд». Музыкальни гороскоп.
00.10 — ТСН.
00.25 — «Тха дача». Художественни фильм.
1.50 — «Музей на Делегатской». «Эрсий костюм».
2.15 — «Билет в 1-й ряд». Музыкальни гороскоп.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Завещание Веры Мухиной». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Литература. 9 класс.
9.05 — Итальянски мотт.
10.05 — Эрудиташта йола разминка.
10.50, 11.40 — Биологи. 7 класс.
11.10 — Русская речь.
12.00 — «Трое в лодке, не считая собаки» яха художественни фильм. 1—2-гIеи сереш.
14.05 — «Наедине со словом». Фильм-концерт.
14.50 — «Планета». Дунен халкъашта юкъера программа.
16.50 — Передачай программа.
16.55 — Музыкальни открыткаш.
17.05 — Фильм-реклама.
17.10 — «Вай заманхо» (гIалгIай меттала).
18.00 — ИПП.
18.40 — «Фаьлг, фулг...». Берашта лаьрхIа программа (гIалгIай меттала).
19.00 — Н. В. Гоголь «Зуда ялор» Х. Нурадилова цIерагIча театра спектакль (нохчий меттала).
21.00 — Ха.
21.45 — РСФСР Верховни Совета сессе.
22.15 — «Всего один поворот». Художественни фильм.
23.25 — «Грустный пейзаж России» Г. А. Сотскова балхий выставка.
00.10 — «Американская дуэль». Музыкальни представлени.

ШИНАРА

29 ЯНВАРЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Iуйре (120⊥30).
9.00 — Актуальни репортаж.
9.15 — «Велаж вола саг». Художественни фильм. 2-гIа сери.
10.25 — Берий сахьат (немецки меттала урокаца).
11.25 — «Ичкери-са илли».
12.00 — ТСН.
12.15 — Фильм-спектакль «Тхов».
15.00 — ТСН.
15.15 — «Города йистера больница». Художественни фильм. 11-гIа сери «Барта бахар».
16.10 — Котбаьнараш.
17.10 — Телефильмаш.
18.10 — Берий музыкальни клуб «Дошув ахча». Дунен халкъашта юкъера илли конкурс г. Балонья (Итали).
19.10 — Мультфильм.
19.20 — Недипломатические беседы.
19.45 — «Велаж вола саг». Художествени фильм. 2-гIа сери.
21.00 — Ха.
21.45 — «ВИД-о гойт: «Поле чудес».
22.30 — Кинопанорама.
00.00 — ТСН.
00.15 — «Фантазии Фарьятьева». Художественни фильм. 1-ра сери.
1.25 — «Галатея». Фильм-балет.
2.20 — «Ритмы горячей души». Телефильм.
17.18 — Передачай программа.
17.20 — Музыкальни открыткаш.
17.30 — Американски культура кIира НГIР. «Эрсий американций бIаргашца». Документальни фильм. 1-ра сери.
18.00 — ИПП.
18.40 — Диалог.
19.20 — «Эрсий американций бIаргашца». Документальни фильм. 2-гIа сери.
19.50 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.05 — Вай бераш Америке.
20.35 — «Эрсий американций бIаргашца». Документальни фильм. 3-гIа сери.
21.00 — Ха.
21.45 — РСФСР Верховни Совета сессе.
22.15 — «Операци дега». Телеспектакль.
23.55 — «Тандыр, арча, огонь...». Документальни фильм.
00.15 — «Ленинградские акварели». Фильм-концерт.

КХАЬРА

30 НОЯБРЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Iуйре (120⊥30).
9.00 — Деловой курьер.
9.15 — «Велаж вола саг». Художественни фильм. 3-гIа сери.
10.40 — «Дорога к храму». Концерт-очерк.
11.00 — Мультфильм.
11.15 — «Шиъ сайре Марио Ланцацеи Муслим Магомаевцеи». 1-ра передача.
12.00 — ТСН.
12.15 — Кинопанорама.
15.00 — ТСН.
15.15 — «Города йистера больница». Художественни фильм. 12-гIа сери. «ВIашагIкхетар».
16.05 — Музыкальни ганзера. Ф. Шопен-прилюди.
16.50 — Киножурнал.
17.00 — Берий сахьат (английски меттала урокаца).
18.00 — Документально - публицистически фильма премьера. «Из бездны» фильм. 2-гIа «Нахи тIоми» (Вена, СССР, США).
19.30 — «Велаж вола саг». Художественни фильм. 3-гIа сери.
21.00 — Ха.
21.45 — «Шиъ сайре Марио Ланцацеи Муслим Магомаевцеи». 2-гIа передача.
22.30 — Телескоп.
23.45 — ТСН.
00.00 — «Фантазии Фарьятьева». Художественни фильм. 2-гIа сери.
1.10 — «Никъа бIоахал 150 шу». Актерски династех Садовских лаьца.
2.20 — «Прогулка в ритмах степа». Фильм-концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «КIиндийнахь чу экскурси». Научно - популярни фильм.
8.35, 9.35 — Природоведени. 3 класс.
9.05 — Немецки мотт. 1-ра шу.
10.05 — Немецки мотт. 2-гIа шу.
10.35, 11.25 — Литература. 7 класс.
11.05 — Вай беш.
12.05 — «Опровержение». Кхо сери йола художественни фильм. 1-ра сери.
13.15 — «Фряновские тропинки» яхача циклера «Охранная грамота».
13.50 — «Операци дега». Телеспектакль.
16.00 — Передачай программа.
16.05 — Республика доахан леладеций фермашка. Рейд (нохчий меттала).
16.20 — Как управлять конфликтами.
17.05 — Музыкальни открыткаш.
17.15 — Фильм-реклама.
17.20 — Шоана, бераш. Журнал «СелаIад» (гIалгIай меттала).
17.50 — Оаш тхога яздаьд.
18.20 — НПП.
19.00 — «Дунен малх». НГIР заслуженни артиста Р. Паскаева кхоллама сайре (нохчий меттала).
20.10 — «Шоана фу хет!» (нохчий меттала).
21.00 — Ха.
21.45 — РСФСР Верховни Совета сессе.
22.15 — «Геннадий Гладков». Фильм-концерт.
23.05 — «Опровержение». Художественни фильм. 1-ра сери.
00.15 — Шо хьех Мигель Чавеса (Куба).

ЕРА

31 ЯНВАРЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Iуйре (120⊥30).
9.00 — МВД сводкаех.
9.15 — Мультфильм.
9.30 — Тхо лаха долх.
10.00 — ДIалоих Всероссийско конкурса лауреата С. Лукина (домбра).
10.15 — Берий сахьат (английски меттала урокаца).
11.15 — «Шиъ сайре Марио Ланцацеи Муслим Магомаевцеи». 2-гIча передача.
12.00 — ТСН.
12.15 — «Вай бералла моргхаш». Телефильм.
15.00 — ТСН.
15.15 — «Города йистера больница». Художественни фильм. 1-гIа сери. «ВIашагIкхетар».
16.15 — «Дисар вай цIа даьсса». Документальни фильм.
16.30 — Берашта — фильм. «Тайна снежной королевы». 1-ра сери.
17.40 — Объектив.
12.25 — Поэзе миноташ.
16.30 — «...16 шу даьннеи боккхагIеи».
19.15 — Дезала экран. Художественни фильм «Кхераме ха».
21.00 — Ха.
21.45 — МВД сводкаех.
22.00 — «Музыка в эфире». 1, 2-гIеи дакъа.
00.00 — ТСН.
00.15 — Кантри и фолк-музыка фестиваль «Фермер-90».
2.00 — «Космический любовник, или Любовные затеи сэра Джона Фильстафа». Художественни фильм.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Лесь Курбас». «Для будущего...». Документальни фильм.
8.45, 9.35 — Природоведени. 5 класс.
9.05 — Испански мотт. 1-ра шу.
10.05 — Испански мотт. 2-гIа шу.
10.25, 11.35 — Биологи. 8 класс.
10.50 — Массанена йола педагогика.
12.00 — «Опровержение». Художественни фильм. 2-гIа сери.
13.10 — Ритмически гимнастика.
13.40 — «Маримба понес» яхача берий ансамбла концерт. (Япони).
14.40 — Музыкальни абонемент. «Виртуозы».
15.25 — «Цхьа ди милицехь». Документальни фильм.
16.25 — Передачай программа.
16.30 — Спортивчи Нохч-ГIалгIайче.
17.00 — Музыкальни открыткаш.
17.10 — Нахи юрти.
17.50 — «Шуна, бераш!». Журнал «СтелаIад» (нохчий меттала).
18.10 — Тхо тIом беш да спекуляцеца.
18.50 — НПП.
19.30 — Нравственностах лаьца къамаьл.
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.15 — «Оаш харжа иллеш» (нохчий меттала).
21.00 — Ха.
21.45 — РСФСР Верховни Совета сессе.
23.45 — «Опровержение». Художественни фильм. 2-гIа сери.

ПIАЬРАСКА

1 ФЕВРАЛЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — Iуйре (120⊥30).
9.00 — Мультфильм.
9.20 — «Кхераме ха». Художественни фильм.
11.05 — Халхара ансамбла выступлени. г. Краснодар.
11.15 — «...16 шу даьннеи боккхагIеи».
12.00 — ТСН.
12.15 — «Эфире музыка». 1, 2-гIеи дакъа.
15.00 — ТСН.
15.15 — «Города йистера больница». Художественни фильм. 14 сери. «Юха а операци».
16.15 — «Вай доттагIа Ромен Роллан». Документальни фильм.
16.35 — Берашта — фильм. «Тайна снежной королевы». 2-гIа сери.
17.45 — Вай беш.
18.15 — «1991 — Моцарта шу». Квартет.
18.40 — «ВИД» программа.
18.45 — М. Горьке цIерагIча киностуде 75 шу дизарца художественни фильм. «Ошибка резидента». 1-ра дакъа. «По следам легенды». 2-гIа дакъа — «Возвращение Бекаса».
21.00 — Ха.
21.45 — «ВИД» программа. Перерыв йолча хана — (23.45) — ТСН.
1.00 — «Марк Твен против». Художественни фильм.
2.10 — «И время собирать камни». Фильм-концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Шакирм» — Научно-популярни фильм.
8.45, 9.35 — Природоведени. 2-гIа класс.
9.05 — Английски мотт. 1-ра шу.
9.55 — Английски мотт. 2-гIа шу.
10.25, 11.40 — Истори. 8 класс.
10.55 — «Социальная философия в конце 20 века».
12.10 — «Опровержение». Художественни фильм. 3-гIа сери.
13.25 — Документальный экран России.
14.55 — Халкъа илле конкурса доакъашхой выступлени. г. Хабаровски.
17.45 — Передачай программа.
17.50 — «И поведало озеро». Телефильм.
18.15 — Производство картофеля на мелиорированных землях.
18.35 — Музыкальни открыткаш.
18.45 — «Лоамаш — са безам...» (нохчий меттала).
19.15 — НПП.
19.55 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.10 — Телефильма премьера. «Поезд называется Россия». 2-гIа фильм.
21.00 — Ха.
21.45 — РСФСР Верховни Совета сессе.
23.45 — «Опровержение». Художественни фильм. 3-гIа сери.

ШОАТТА

2 ФЕВРАЛЬ.
I ПРОГРАММА

6.30 — «Ты промчи меня, зима». ДIалоих Л. Рюминас.
7.00 — Мультфильм.
7.15 — Массанена йола спорт.
7.30 — Ритмически гимнастика.
8.00 — Iуйрийнара самукъадоаккха программа.
8.30 — Вай беш.
9.00 — ТСН.
9.15 — Фильма - концерта премьера «Ныз Бурак».
9.40 — Мультфильмаш.
10.10 — «Дош». Литературно-художественни программа.
11.55 — Я. Фрида фильмаш. «Вольный ветер». 1, 2-гIеи сереш.
14.00 — Премьера научно-популяного фильма «Ландшафты земли». 4-гIа сери — «Тропические леса».
15.00 — ТСН.
15.15 — «Бурда моден» гойт...
15.45 — ЛагIаш.
17.00 — Фаьлгийи томашийнача хIамайи дунен тIа. Художественни фильм. «Дошув боабашк». (Польша).
18.00 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
18.45 — «Седовласый рок-н-ролл». Музыкальни фильм.
19.40 — Студия «ТФ». Художественни фильма премьера «Меланхолический вальс».
21.00 — Ха.
21.45 — Студия «ТФ». Конкурс студии «ТФ» подведение итогов 1990 г. Телекино боваш болча актерашца вIашагIкхетар. «Режиссер-зритель». Мультфильма премьера «Нil пена чу».
23.45 — ТСН.
00.00 — Студия «ТФ».
00.40 — Халхараш, халхараш, халхараш.
1.10 — «Золотая мина». Художественни фильм. 1-ра сери.
2.15 — А. Барыкинан «Карнавал» яхача группан концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — РСФСР музыкальни фольклора концерт.
9.00 — Русская речь.
9.30 — Союзни республикай кинопублицистика. Документальни фильма премьера. «Прутский меридиан». Тахакарча Молдовех лаьца.
10.00 — «Содружество» яха видеоканал.
13.30 — Российски ТВ программа. «Плюс одиннадцать».
17.00 — Передачай программа.
17.03 — Музыкальни открытка.
17.10 — «Панорама» яха информационно - публицистически программа.
18.10 — «Величие духа». Идриса Базоркина 80 шу дизарца. 1-ра дакъа (Юхахьокхар).
19.45 — Парламентский вестник России.
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.15 — Волейбол. СССР. чемпионат. Кхалнах. ЦСКА — «Уралочка». (г. Свердловск).
21.00 — Ха.
21.45 — «Ханума». Фильм-спектакль.
00.05 — «Агриппина Ваганова». Фильм-концерт.

КIИРАНДИ

3 ФЕВРАЛЬ.
I ПРОГРАММА

8.00 — ТСН.
8.15 — Ритмически гимнастика.
8.45 — «Спортлото» тираж.
9.00 — Iуррехьа.
10.00 — Даьхен ха тIа.
11.00 — Iуйрийнара самукъадоаккха программа.
11.30 — Путешественникий клуб.
12.50 — Юртара сахьат.
13.50 — Хоккей. СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 2. 3-гIеи периодаш.
15.15 — ТСН.
15.30 — Унахцiено.
16.00 — М. Горьке цIерагIча киностуде 75 шу дизарца. Художественни фильм. «Бесприданница» (1936 ш.).
17.25 — Хьайна новкъостал де.
18.10 — «Уолта Диснея гойт...».
19.00 — Мультфильма премьера «Проклятая книга».
21.00 — Ха.
21.45 — «Аркадий Арканов доттагIашцеи доттагIашта лаьрхIаи».
00.05 ТСН.
00.20 — «Музыкальни лифт».
1.20 — «Золотая мина». Художественни фильм. 2-гIа сери.
2.30 — «Новогодний детектив». Хореографически шутка.

II ПРОГРАММА

8.00 — Зарядка е дIаотта!
8.20 — «Экрана тIа 01 служба». Пожарни безопасностах лаьца.
8.45 — ДIалоих Вера Прокушевас.
9.00 — «Слепые дожди». Документальни фильм.
9.30 — Российски ТВ программа «Плюс одиннадцать».
13.00 — Хоккей. СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 1-ра период.
13.40 — «Травиата» Краснодарски опереи балетаи театра спектакль.
15.35 — «Азе оаз». Эстрадно-развлекательни программа.
17.00 — Передачай программа.
17.03 — Музыкальни открыткаш.
17.13 — «Расскажи сказку, доктор». Фильм.
17.30 — «Величие духа». Базоркина Идриса 80 шу дизарца. 2-гIа дакъа.
19.00 — Шун дехарца! Концерт (гIалгIай меттала).
19.30 — Мультфильмаш.
19.55 — Коллаж.
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.15 — РСФСР городий студеш. «Вай кIезига дуьц говзачех». (Тула).
21.00 — Ха.
21.45 — Авторски телевидени.
23.45 — Борис Штоколова концерташка.
00.20 — «Джаз... джаз... джаз...». Джаз локхача 1-ча Всероссийски конкурсах.

РАДИО

26 ЯНВАРЬ.
ШОАТТА

7.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
7.45 — Хоамаш.
7.55, 8.00 — Ашараш. Хаоттам.
8.15 — Передачай программа.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Дуне цхьаи кIирагIа (нохчий меттала).
8.40, 9.00 — Реклама.
10.15 — РадиоладувгIархой хаттарашта жоп лу Нохч-ГIалгIай Республика культура министра А. Киндарова.
10.35 — Реклама.
10.40 — «Поэзе миноташ» (нохчий меттала).
11.00 — «Школьни глобус».
11.30, 12.00 — Оахош хьаду — тхоашта хьаду.
15.15 — Композиторца С. Димаевца вIашагIкхетар. Хьалхара передача.
16.00 — Арендни подряд: гIулакхаши дагадоалламаши (нохчий меттала).
16.15, 17.00 — «Кавказа Iуйренаш» яха радиожурнал.
18.00, 19.00 — «Музыкальни почта».

27 ЯНВАРЬ.
КIИРАНДИ

7.30 — Передачай программа.
7.35 — Республикански газетий обзор.
7.45, 8.00 — Цун оаха йоакхоа ю сагот а ду (гIалгIай меттала).
8.15, 9.00 — Оаха даькъала дувц.
11.30, 12.00 — КIиранден музыкальни программа.
15.15, 15.30 — «Дешархой» (нохчий меттала).
16.00 — Литературни Нохч-ГIалгIайче.
16.30 — Реклама.
16.40, 17.00 — ГIумкий ашараш.
18.00, 19.00 — «Иллеца доттагIал долчарна». Концерт.

ЦХЬАККХА ДИЦДЕННАДАЦ, ЦХЬАККХА ВИЦВЕННАВАЦ

ДАГАЛОАЦАМА ТЕПТАР

Вайна ховш ма хиллара, Сийлахь - боккхача Даймехка тІем тІа Котало яьккха 50 шу дизара цІейна хетадаь арахеца кийчдеш да Дагалоацама Ерригсоюзни книжка-тептар. Цунна чудоагІаш хургда тІем тІа шоай синош Іодехкача, вай мехкахой цІераш тІайола книжка а. Цул совгІа, цунна юкъе гІоргья Даймехка тІем тІа дедоацаш байнарий, тІем тІа хиннача човнех байнарий цІераш а.

Цунца дувзадена республикански а районни а военкоматашка из книжка оттадара йола болхлой группаш вІашагІъехкай.

ХІаьта из болх дІа мишта бода дувц Заводской райвоенкомата цу группа члена, СССР журналистий Союза члена В. Горемыкина.

Дагалоацам. Хала а, бакъда, сийдолаш а гІулакх да из. ДІаух шераш... ХІара шера дезду вай Коталон Ди. Цу дийнахьа цІаькха а цІаькха а дагабох вайна тІемо вайна юкъера дІабихьа бовзараш - безараш. Дагабох дедоацаш байнараш, цига яьча човнех тІехьагІа байнараш. Вай доагІаш сий ду кортош кІай деннача тІема ветераний. ЖожагІатенех чакхбаьннаб уж, аьлча, харц хургдац. ТІема юкъе дакъалаьца цхьаккха саг виц ца вар духьа хьадеш да Дагалоацама Ерригсоюзни книжка.

Заводской райвоенкомате вІашагІ а елла болх беш я йоккха группа. Цунна юкъебоагІа партийни советски органий викалаш, тайп-тайпарча общественни организацера нах. Сийлахь-боккхача Даймехка тІема ветеранаш. Цу группана керте латт военкомата 4 отделене начальник, майор Владимир Петрович Трикунов.

Архивни документаш Іомадеш, атта боаца болх бе бийзар, кхыйола материалаш техкар. Таханарча дийнахьа бокъонца ховш да, Даймехка тІем тІа районерча нахах 840 саг вийнналга. Дедоацаш вайнав 178 саг, човнаш а хинна тІема госпиталашка веннав 13 саг, фашистски есаралла — 8 саг. Верригаш а 1039 салте, сержант, эпсар. ХІаьта из духхьал тха цхьан районера мара дац. ХІаране цІерах хьадийллад «Дагалоацам - карточка».

Халахеташ да уж карточкаш дизза дІаяздара мел эша даннеш военкомате, архивашка геттара кІезига хилар. Тхо тешаш да цу даькъе бахача наха гІо дерг хиларах. Цудухьа дехар да тІем тІа бэйна шоашта бовзаш, гаргара нах бале тхога хоам бар. Цунца цхьана ха деза цу сага тайпан цІи, шийна цІи, даь цІи, ваь моттиг, малагІча къамах хинав, мича хана эскаре вигав, тІема звани, цо гІулакх даьча тІема даькъа номер, партийность, пачхахьалкхен малагІча совгІатащца белгалваьккха хиннав, маца вийннав, мичахьа дІавеллав, гаргарча нахах тахан дийнавар малав, уж мичахьа бах.

Цу гІулакхо чІоагІа гІо дергда Дагалоацама книжка тІа шун гаргарча, бовзача наьха цІераш дуне мел латт йоврггйоацаш дІаязъе.

Кхы цхьаькха хІамах а ала безам бар.

Хано бесаза даьхача документашка хьожача хана цар тІара наьха цІераш ешача хана, дог чІехк, духьалъувтт моастагІчунца тІом беш, вай сийрда таханe гаргахийларий сурт-сибаташ. Царех ба Абубакаров Умархаджи, ГаковгІар кхо воша Артем, Иван, Виктор, вежарий ВоронцовгІар Александри Ивани, ДонцовгІар йиша Марияи воша Филиппи. Фашистски концлагерашка байна Исаев СаІид, Прышкин Константин, Цироциянц Мартуни, Батаев Мухьмад, Гаас Константин, Мухамерзянов Ашробян, Кухоренко Николай, кхы дукха а бараш.

Дукха ха йоаццаш тхо долча вена хилар Новые Алды яхача поселке вахаш вола пенсионер Айдамиров Зила. Цо дера «Сердало» газета тІа даькха хинна Дагалоацам - карточка. Цу тІа цо дІаязбир тІема хана дедоацаш байна шийна вежарий Іаьлен Сайд - Ахьмади. Архивни документаш технача гучадаьлар уж шаккхе а 1939-чен 1941-чен шерашка эскаре гІулакх де Заводской райвоенкоматагара тІабийха хинналга. ЦаІ 109 йолча ВОХР отрядерен шоллагІвар № 7 хинача заводерен. ЧІоагІа хала хет хІанз а тІехьа уж мичахьа байнаб, мичахьа дІабехкаб тха ха вІаштІехь ца даьнна.

МоастагІашта духьала майра тІом беш шийна са Іодиллад № 3 йолча завода (хІанз А. Шерипова цІерагІа мехкдаьтта чакхдоаха завод) теплотехника С. Ляпина. Майрача летчика денали къонахчали белгалдоаккхаш, Черноморски флота чуйоагІача 62 йолча авиаполка командоване дехарагІа шиъ Цlеча Байракха орден яннай цунна. 1944 шера 24 феврале Адлер яхача города гаьна йоаццаш вийнав из.

Цу дерригнех тхона хайра Семен Ивановича сесага Валентина Михайловна Ляпинас хьаденнача документаш тІара.

Оаха доккха баркал оал атта боацача балха тІа тхона гІо деш болча тІема ветеранашта Я. Томахина, Л. Цековайна. Дагалоацама книжка оттадеча хьинаре дакъалоацаш болча кхыча наха.

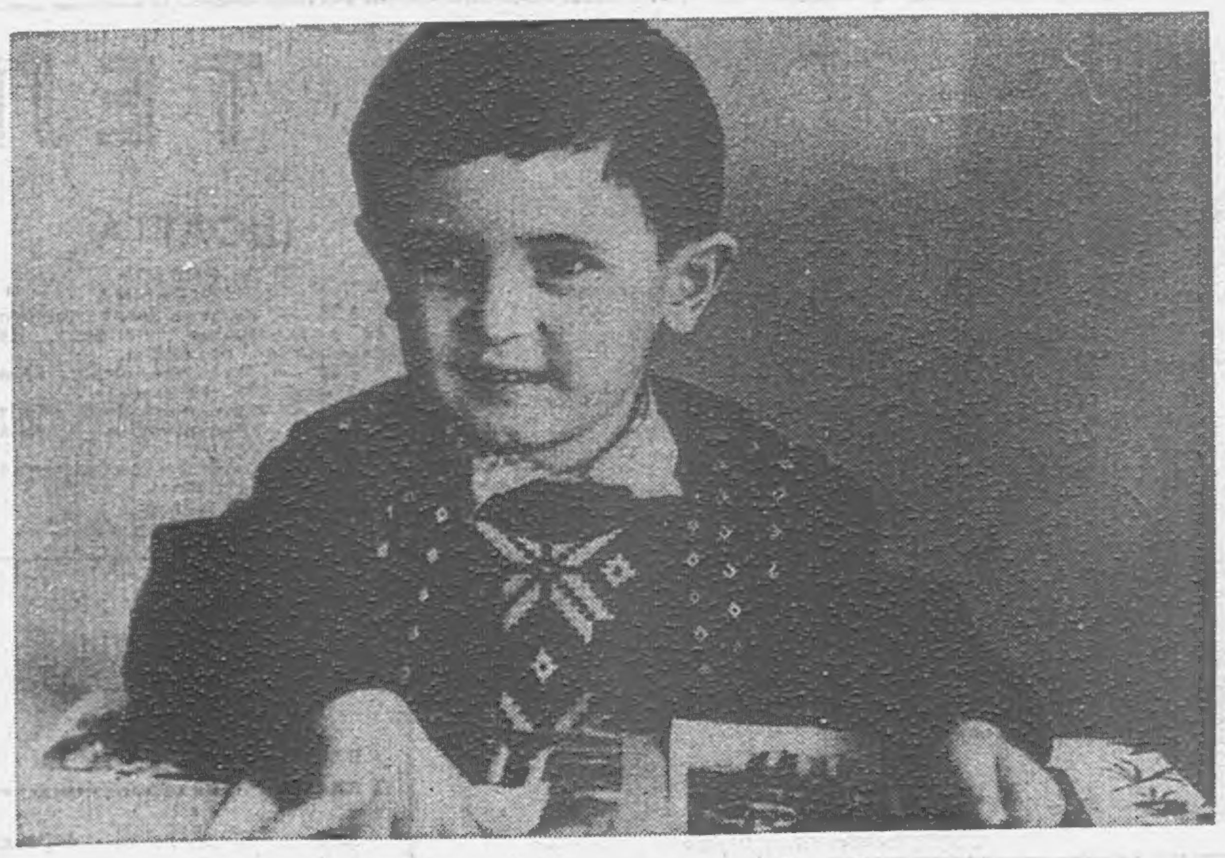

«Со а ва хьаким». И. ПЛИЕВА фотоэтюд.

МЕРЕШКОВ Султан

ГІАЛГІА ВА СО

ГІалгІа ва со, даьй баьхача кхийна,
Лом цІайзача буса нанас ваь,
Цу Маьтлоам тІа тийкъарий сийна,
Хийла байт я дег тІар аз язъь.

ГІалгІа ва со, боаца бала лайна,
Мехках даьнача къаман миска воІ.
ЖожагІате сомах бІаргаяйна
Болча нахах хьаваьнарех цаІ.

ГІалгІа ва со, Дала иштта кхелла,
Дикача хІаман боабергбоацаш хам.
Бала боссе, раьза хулаш кхела,
Даим дахаш да-кха гІалгІай къам.

ГІалгІа ва со, вац нахал курагІ,
Леладергда дегІаца эздел.
Доккхал ду хьаваьннача курах.
ДІахо хьоргья сайга кхаьча кхел.

ГІалгІа ва со, хьаьша гІулакх дезаш,
Даьй хьехамех хийра ваьннавац.
Се кхеллача Даьлах ва со тешаш,
Цун бІарг кІалхара ваьннарг лерхІаш вац.

ГІалгІа ва со, адамий оамал езаш,
Къамаш къердаш ваха дага вац.
Кхаь е хатар хуле нагахь хозаш,
Велаш, веха гойта лаьрхІа вац.

Суда залера

КЪОАЛ А «ФОС» А

Маларо шийна цІаккха дага ца хиннача тайпара тІехьавоаккх саг. Толхабу цун вахара никъ, нахаца айхьаза воаккх. Цу гІулакхо толхаваьча сага вахар унзара хул...

Цхьаннахьа а балха воацаш атта вахар лохаш, дер дайна лелаш вар Ахмадов Руслан. Из дар 1990 шера 16 январе. Маларо корта бохабаь волча зІамигача сага дагадехар Серноводскерча № 30 йолча универмаге чувала. Тика дІакъайлачул тІехьагІа кора кизга а дохадаь универмаге чуваьлар из. Цига шийна хозахийтта маІача наьха полтув хьа а ийца дІавахвеннавар из. Бакъда, аьттув баланзар. Универмага хьахочо Адаевс хьалаьцар.

Къоал де аьттув баьннабеце а, халкъа судо кІалхара-м валийтанзар зуламхо.

Закона духьала даьча гІулакха ше бехке хилар дІатІанийцар Р. Ахмадовс. 1990 шера октябрь бетта 16-ча дийнахьа из дош дийцар Сунженски района халкъа судо.

Шийн доацача рузкъана кулг тІа а дихьа къоал де лаьрхІа хиннача Ахмадовна чувалла дикка ха техар — из яр цунга кхаьча «фос».

— Маларгара даьлар сона из «беркат», — дувц зІамигача саго. — Сайгара из гІалат ца далийта сай маьже йоаккхийтаргьяр аз.

ТІехьа кхийттав Ахмадов.

В. МЕСКЕТОВА.

Спорт

Къона «зІийргаш»

Республике бахача наха чІоагІа дика хетар хиннад укх деношка. Дагестански АССР Хасав-Юрта шийн лоІамагІа кІалтохарагІа латара чакхъяьннача яхьашка чемпион яха сийлен цІи яьккхай г. Грозне № 1 йолча школа дешархочо Холохоев Тимура.

Тимур спортсмен хилар ловш, массаза а тренировкаш еш къахьийгад «Динамо» яхача спортивни зале. Зехьа яйнаяц цун ха. Массаза а цун дагалаьттар кхоачаш хиннад. Из хІанз кхелетарашта юкъе чемпион ва. Иштта яхьашка кхоалагІа моттиг яьккхай г. Грозерча М. Мехтиевей С. Алхазуровей. Уж спорта къона «зІийргаш» да. ХІаьта вай теш хьинаре къа а хьийга тІехьа тІайоагІача хана йоккхача спорта «наІараш» цу кагийча наха хьаелларгхилар ах.

Т. МАЛЬСАГОВА.

Даьй дика гІулакхаш

Уцага Малсаги пачхахьа ши йоІи

ХІанзчул ткъаь пхиъ шу хьалха Экажкъонгий-Юртарча Гагиев Ногарга Керима дувцаш дІаяздаь да ер къамаьл. БІаьра ваьнна вокхха саг вар из. Цун ханарча къоанноша дукха дувцар гаьнна хьалха вайнаха юкъе хиннача дикача гІулакхех, хозача оамалех, эхь-эзделах, къонахчалах, сабарах, кхычох. Цар дувцар, мел хезачо хІаране дІаяздаьдаларе, вайнаьха истори довзара йола Іалальмате йоккха ганз яр из. ХІанз вайна юкъе кІезига бисаб дІаяхача заман вайнаьха дика гІулакхаш дагадоагІаш бола къоаной. Цудухьа, вай массане а сухалбе беза цар шоашта дагадоагІачох дувцаш дар кхоаненга ца доахаш дІаяздара.

Керама дувцаш аз дІаяздаьд ер къамаьл. Цо дийццача бесса, цул тІехьагІа а дуккханеша дувцаш хезад сона из. Сога хьаттача, къоначарна, вай тІехьенна чІоагІа пайдана, накъадаргдолаш, хьаькъал эцаргдолаш гІулакх да из.

Цхьан дийнахьа, дика кийч а венна, шийн дин тІа а хайна, цхьан гІулакха наькъагІа ваха араваьннав Уцага Малсаг. Духьала воагІача говрбаьрех, приставах (пирстопах) кхийттав из. Уж шиъ вІаши уллув нийсбеннача хана, Уцага Малсаг тІавагІа ди Іаьхаб. ТІаккха пирстопа шийн хаьи улла тур беттара хьал а эккхийта, шийна доккха эхь дича саннa хеташ, тур теха бата бухь хоадабаьб Уцага Малсага дин.

— Мотт ца хов хьайба мадий ер, хІана техар Іа са дина тур? — аьнна, тІачайхав Уцага Малсаг.

ЭгІазвахача пирстопа тІоара техад укханна. Полицейски хьакима гонахьара ха а Іаьдал а чІоагІа хиларах тарра, циггача шийн нийсхо ца йоаккхалуш висав Малсаг.

ГІалгІаша чІоагІа эхь лоархІаш да тІоара тохар. Долче, шийна теха тІоара а хоадабаь шийн дин бата бухь а ца бита чІоагІо яьй Уцага Малсага.

Ше арадаьккха гІулакх юкъагІа а дита, юха цІавийрзав из. ТІаккха шийна даь эхь дІадийцад цо шийн наьнага. Эхь-эшам болаш дунен тІа ца ваха, ше вала кийча хилар а дІахайтад цо нанна. — Духхьал сайна бохам баккхар ларгІац аз цунах, кхоана гІалгІашта даьр дисад ала тарлу полицейски хьакимаша, — аьннад цо.

— Тахан из вокхха хьаким ва, цунгахьа да пачхахьа дерригa Іаьдал, вай низ бац цунца къувса, са кІаьнк, сихвенна хьайна даь эхь юхадекха хьо велча, нийсхо а ца йоаккхаш, мича вахав ца ховш, леха пхьа боацаш, вов тарлу хьо, — аьннад нанас. — Сухало са днад, сабаро лоам бошабьаб, яхаш да халкъа кица. Долче, тахан хьога хила деза доккха сабар, хьаькъал. Виэза вар вань а, ваьр кхийна а цхьа ха йоагІаргья хьона, Іа хьай нийсхо йоаккхаргйолаш.

Нанас дувцачунга чІоагІа уйла тІаяхийта ла а дийгІа, Уцага Малсага аьннад:

— Нани, Іа яхаш дар-м бакъда, хІаьта а хи божача хана ца даьнна тата, тІехьагІа даьннадац, оалаш да халкъа кица. Дов дІагаьна мел доал шира доал, гІулакх дайлу, цу тІа гІолла наха дувца къамаьлаш а дукха хул. Наьха багенаш соцае са низ бац. Цкъа дежа сий юхаметтаоттаде хала да. Іа маалара, хьаькъалца а сабарца а сай нийсхо яккха лаьрхІад аз, са нана. Сай нийсхо яьккха со ваьлча, наха дувца тайп-тайпара къамаьлаш а совцаргда, са сий а ше хиннача бесса меттаоттаргда.

— Долче, фу де лаьрхІад Іа, мишта юха декха воал хьо хьайна даь эхь, са кІаьнк?

— Іа маалара, керза се вовргвоацаш, сай нийсхо яккхара бола никъ корабаьб сона, нани. Укх цхьан-шин кІирагІа, дина яь чов ерзалца йолча хана, из дика кхоабаш сабардергда аз. ТІаккха Петербурге а ваха, пачхахьана тІаваха лаьрхІад аз. Цига гІолла хьалаха дага ва сайна даь эхь цІадахьаргдола никъ. Аз хьога дехарду, са нани, цу гІулакха сона духьала ца ялар, со наькъагІа водача хана аз хьош бола кхача талхаргбоацаш, хьаьнен мерзен хилийтар. Шортта ха я хьона, шин талса чуболлал из сона кийчбе беза Іа.

— Из-м вІалла а хала доацар да, — аьннад нанас. — Цхьабакъда, сона цунах лаьца хеташ дар кхы да. Іа хьош бар Іалальмата гаьна а хала а никъ ба. Дукха хало озаш, мехка йистте уллача Петербурге хьо дІакхаьчача, беррригача мехка доалдеш вагІача пачхахьана тІаваха хьа вІаштІехь ца даьлча, Іа бихьа никъ а эза хало а зехьа йов хьа. Пачхахьана тІаваха хьа вІаштІехьдаргда аьнна хеташ а яц со. Хьатта мича доагІа цхьаннега а доагІаш дола во, везахинна волча Дала ше лоравовла хьо вонах. НаькъагІа водача хана Іокхийтта, цамогаш хинна е дагадоаца кхыдола во дена хьо висача, дала оарц доацаш, зехьа вайна саг ма вий хьо, са кІаьнк. ТІаккха, хургдар фуд а па ховш, сендухьа ю Іа хьай дегІа иштта йоккха хало? Іа дика кхетаде деза, хьо юха духьал кхаччалца йолча хана, наьна дог хьоца хургхилар, наб-са доацаш, сатем боацаш со хьувзаргхилар.

— Іа яхаш дар аз дика кхетаду, хьо дукха яхарг, са нана. БІагалъяьле хІанз сона духьал а ца йоалаш, аз бе лаьрхІа никъ байталахь сога. ТІоаргаца чу воаллe а, Іоажал шийн ханнахьа хиланза яргьяц. Рузкъа дале, вай могаш-маьрша долаш вІашагІ а кхетаргда. ХІаьта пачхахьана тІавахара бола никъ лаххал низ а хьаькъал а сай дІакхоачаргда мотт сона. Іенне а ца Іийнача догІане а ца дегІар хиннад, яхаш ма дий халкъа кица а.

ТІаккха цо яхачоа раьза а хинна, мукъабеннаб нанас воІа, цо де лерхІаш дар кхоачашде.

ХьатІаэттар Уцага Малсаг наькъагІа ваха аравала везаш дола ди. Дин юхь лаьца, лийта чу ког боллийта говра тІахойт нанас шийн воІ. ХІара цІен, тайпан меттел, дерригача къаман яхь йоацаш воІ ма кхувла, оал цо воІага. Іайха лерхІаш дар дизза кхоачашдаь, могаш-маьрша волаш цІаверза аьттув балба хьа, аьнна ловца а баьккха, коанаІарах араваллалца накъавоаккх нанас шийн воІ.

Нанас дувцаш махиллара, чІоагІа бІаьха а хала а хилар Уцага Малсага арабаькха никъ. Дукха хало эзар, хьогал а моцал а лайра. Цхьабакъда, деналах па вохаш, гІалгІачоа даьр дисадац яхача уйлаша низ телаш, Петербурге кхаьчар Уцага Малсаг.

ГІалийна юкъс, пачхахьа цІенна гаьна доаццачара ше чуІе цІа лаца вІаштІехьдаьлар цун цхьаь Іеча цхьан йоккхача сага фусамера. Фусамнанас даьча хаттараштa хоадамболлаш жоп а луш, ше арабаькхача наькъа дух тІа ялийтанзар из Уцага Малсага.

ФуннагІдаь а пачхахьа дезал, кхыметтел цунна чулатта нах бовза дагахьа волча Малсага а, вІалла дегабуам бергбоаццача тайпара, гаьннара гадоахаш тІавоагІаш, тайп-тайпара хаттараш ду шийн фусамнаьнага: пачхахьа, цун дезал мишта Іа, са мишта лоІ цар, дукхагІа уж лесташ йола моттигаш малагІаш я, яхаш.

— Пачхахьа араваьнна, водаш-воагІаш гуш вац. Цхьабакъда, цун ши йоІ хІара доагІача дийнахьа, Малхбузенгахьа малх дІалестача хана, кучер хьалхашка а вагІаш, файтонаца Нева яхача хи йисте бахе, массехк сахьата салоІаш хул. Даим цхьан моттиге хул уж. ДегІа а кепа а далатеха хоза я уж шаккхе а. Цар салоІаш йола моттиг фунаькхдаьча я, аьле, Уцага Малсага йовзийт фусамнанас уж сецаш йола майда. Борд - бордагІа ела а къеже, саг йоалаянза вале, царех цаІ-м Іа а йига мегаргьяр, оал цо шийн хьаьшага.

— Пачхахьа йоІ сога я меттел, къамаьл де а яшаргьяц, хІаьта цунца хьоашал тасса со се а лоархІавергвац, — оал Уцага Малсага. — Сога маьрел де хІаьтаваьта а теза хетаргда мехка доалдеш волча пачхахьа йоІа. Сона хьалха а ваьнна, уж сона а со царна а вовзийта саг вац са укх гІалий чу.

— Цу даькъера никъ аз хьехаргба хьона, — оал фусамнанас. — Уж салаІа файтонаца дІа-хьа кхувлача кучераца къамаьл де а из вовза а вІаштІехьдаргда хьа, нагахьа санна, Іа аз яхар дой. Хьо тІавагІа ди тоабенна, дотаца кхаьла, Іалальмате дика кийчбаь ба. Цу тІа вагІа динбаьри а, тІабувхача гІирсага, герзага, куцсибат хиларга диллача, бІарг тІаоттаргба хьона кучера меттел, пачхахьа мехкарий а. Хьа яр санна форма йолаш, шин бе йоллал мара йоаца юкъ йолаш, шера белаж, безаме юхь йолаш, дегІ-кеп дола лоамаро ца зувш виса йиш яц цар.

Бокъалгахьа боалаш латт аз бена никъ, аьнна хетадалар Уцага Малсага. Пачхахьа мехкарий файтонаца салаІа арабоалача хана, городе гІолла дІа-хьа ухача наха уж лорабеш волаш санна а хеталуш, шийн динца царна уллув, тІехь-хьалха вавле, хІара дийнахьа аравулаш хиннав лоамаро. ТІеххьара а, говраш дика-во хиларах, царна дикагІа доалдарах, кхабарах лаьца къамаьл хилар Уцага Малсагей кучерен. Золотой цвет кий туллача, шера белаж йолча, бустамаш йоахка хоза чокхи дувхача, дотоца кхаьла тІехкар хьерчача, шалта, тур, тепча уллача лоамарочунгахьа наг-нагахьа кІал гІолла бІарг лохкаш пачхахьа мехкарий хилар зийннад Уцага Малсага.

— Хоза дегІ-кеп, бос болаш, дика кийчбаь ди ба хьа бар, — аьлар хьаьшага кучера, — мишта кхоаб Іа из?

— Хан - ханнахьа кем, кІезиг - дукха тух теха кхерза мукх бехк аз сай дина, йиллача ханна мара хий а меладац, — аьннад кучерага Уцага Малсага. — Цудухьа текха боацаш, чарахьаша аькхе кхувла эр санна кадай а масса а ба са ди.

Иштта пачхахьа коа тІарча кучераца дІахоттаделар Уцага Малсага хьоашал. ШоллагІча дийнахьа мехкарий хьабоагІача новкъа ше араваьлча, цун бІарг кхийттар, дукъа йоахка говраши файтони гІетта йодаш санна. Нева яхача хигахьа йолхаш, уж къахкай е хьогъенна хи тІа кхача сихъеннай кхетаде хала долаш дар. Уйла е ха яцар дин баьречоа. Файтон хІалак хила мегаш яр. Мабодда сиха ше тІавагІа дин файтона тІа а хийца, цу чура ши йоІ хьайийцар Уцага Малсага.

Лечара шийн ши йоІ а кучер а кІалхарваьккха дин баьри вовза а лаха а безам бале, пачхахьа низ дІакхоачаргба со лаха, аьнна нигат а даь, цхьан-шин дийнахьа цІагІа сецар Уцага Малсаг. ШоллагІча дийнахьа чуенача фусамнанас аьлар:

— Шийн ши йоІи кучери лечара кІалхарбаьха дин баьри вовза, из лахара новкъостал даьча сага дала дукха ахча а дилла, городе пачхахьо хьалтохийта дукха объявленеш йоахк, цунах лаьца хоам бу газеташа. Вувцарга кепагІа хьо а ва из.

Со ва, — аьлар Уцага Малсага. — Со хье йолча фусаме Іеш хиларах хоам а бийя, пачхахьа дилла ахча хьайна хьаэца.

Шийн хьаьшо яхар дир йоккхача саго. ГІанахьа а сомагІа цунна дага ца хинна дукха ахча кхаьчар цунга.

Цул тІехьагІа, сийлен ха гонахьа а долаш, шийн динца массехк сахьат далалехьа пачхахьа коа тІа кхоачаваьв Уцага Малсаг. БІарг кхетташехьа мехкарашта вайзав, шоаш лечара кІалхарбаьха динбаьри.

— Аз хьо лахийтар а сай коа тІа хьо воссавар а фу бахьан долаш да кхетадеш хила мег Іа, сий дола лоамаро, — аьннад пачхахьо. — Кавказец-м хьо волга хов сона, малагІча къамах ва хьо?

— Со къамах гІалгІа ва. Пачхахьа ваха гІала а укхаза баха нах а бовза, салаІа, иштта тхо дахача санна къиза бий-теш хьакимаш харгІоне кхаьчав со укхаза, — жоп деннад Уцага Малсага. — Сона карагІдаьннар доккха хІама дац, эггара эсалагІа волча гІалгІачо дергдар да аз даьр. Шийн низ дІакхоачачох дедоацаш нах мишта бойтаргба, мехкарий хІаьта а. ХІаране де декхарийла вар да аз даьр, цу тІа гІолла сийле эшачарехи курал-сонтал ергьярехи вац со.

— Пачхахьа цІен цІерагІа аз дег тІара баркал ях хьона, — аьлар мехка дас. — Са шин йоІах хьона еззаш яр хьога маьре яйтаргья аз, беззаш бола боахам лургба, рузкъах хьалвузаргва, кхы Іа сайгара дийха моллагІа дола хІама хьона дала кийча ва со. Са дезал леча Іоажала кІалхарбаьхача хьона, лургдоацаш цхьаккха хІама дац са.

— Баркал хьона, мехка пачхахьа, — аьннад Уцага Малсага. — Шо Іеш йола гІала — дунен хозне я. Са ираз а вахар а лоамашца дувзаденна да, долче, са сатуврргдац укхаза ваха. Малайкаш санна хоза болча хьа мехкарех ца вашаш цхьаккха хІама дац са. Цхьабакъда, дунен тІа мел йола хозне, мел эшар долаш хьа йоІа хала хургда укх тайпарча хозача гІалах, мулках къаьста лоамашка яха, сона лоамех къаьста вахаш санна. Се бахьан долаш царех цхьаннена а бала бергбац аз, безам мел чІоагІа боккха бале а. Аз хьайгара дийххар лургда ях Іа. Долче, хьогара деха цхьа хІама долаш ва со, айса Владикавказера Петербурге кхаччалца хьабенача наькъа хьо дух тІа а воаккхаш.

— Дувцал Іа, кІант, хьа юхь кІайяь мара аз цІаверзийтаргвац хьо, — аьлар пачхахьо.

— Цхьан гІулакха ваха со араваьннача хана, хьа карарча полицейски хьакима, пристава тІанийсвелар со. — Из а говра тІавагІаш хьавоагІаш вар. ВІаши уллув тхо нийслушшехьа, са ди Іаьхар. ТІаккха тур теха хьона гуш болча дин бата бухь хоадабир. Мотт ца ховча хьайбаца Іа лаьцар фу моастагІали, къинзали я, аьнна, со шийга йист хилча, хьона а из да аьнна санна, тІоара техар цо сона. ГІалгІашта юкъе из геттара эхь долаш гІулакх лоархІаш да. ТІоаранна духьал топ-тепча йоагІа оал тхогахьа. Со из де йиш йоацаш а къонахчал доацаш а висанзар. Цунна гонахьара ха чІоагІа хиларах Іийра со. Кавказера укхаза кхаччалца аз бена бІаьхен хален никъ хьона тІаккхачар духьа бена ба. Со бакъ волаьдаь, сога яхьар гІелали харцои йоландаь, дала аьттув баьккхаб са хьоца вІашагІкхета. Духхьал цхьа дехар да са хьога, мехка да: сона даь эхь сога юха нийсдайтар, сона хьа приставо баькккхача бохама, цунна доагІаш дола таІазар дар.

— Цунах вІалла а шек хила везац хьа, мишта цІаваха лерхІ Іа? — хьаттар пачхахьа.

— Се хьавеннача бесса, гІайрІен бален хІанз керта чу боацаш, Іалам а вай мехкара хоза моттигаш а йовзаш пІагІоргва со, — жоп делар Уцага Малсага.

— Мел ха эш хьона цІакхача? — хьаттар пачхахьа.

ЦІакхача шийна эшаргйола ха йийцар укхо цунна.

— Хьо цІакхаьча цхьа-шин ди далалехьа са цІен тІара воккха хьаким дІакхоачаргва хьона хьо вахаш волча моттиге. Хьа деша хьакъехьа цунна тІадахка декхараш хоадамболлаш а хургда. Са амар кхоачаш па дича варгвац из. НаькъагІа водаш хьона мел эшаргбола кхача кийчбаьб, могашмаьрша волаш цІакхоачалва хьо, — аьнна, ловца баькхаб укханна пачхахьа.

ТІаккха, гонахьа пачхахьа цІен тІара сийлен ха а долаш, Петербургера аравалларца йолча хана чІоагІа сийлеш накъаваьккхав Уцага Малсаг.

Ше аьннар пачхахьо кхоачашдаьд. Ер цІакхаьчача шоллагІча дийнахьа хьакхаьчав вокхха хьаким. Пирстопи Уцага Малсаги вІаши духьала оттабаьб. Циггача шийна теха тІоара юха техад пирстопа Уцага Малсага. ТІаккха шийн дин, мотт па ховча хьайбан, бата бухь тур теха хоадабарах, цІенхаштта бехк байтаб цунна, чинах лох а веш.

Бехк боацаш Уцага Малсагага ена гІелали харцои чакхъяланзар. Сабари хьаькъали котдаьлар. Шийн нийсхо по яьккхар. Из санна яхь йола, сабар, денал, хьаькъал, къонахчал дола къонгаш дукхагІа кхувлба вайнаьха.

ДІаяздаьр Б. КОСТОЕВ.

САЛОІАЧА ДЕНОШКА

26 ЯНВАРЬ.

ШОАТТА

«С. М. Кирова цІерагІа парк» яха салаІара йола городской центр.

7.00 «УнахцІено» яха клуб. 9.00 «Энтузиаст» яха футбольни клуб. 9.00 Машинаца художественни догамаш де Іомалу курсаш. 9.00 Барзкъаш даха, тега, плиссе, гофре е Іомалу курсаш.

«Машиностроитель» яха кинотеатр

9.00 Книжкаш дезарий клуб. Книжкай выставка. Книжкаш хувцар.

В. И. Ленина цІерагІа ДК

9.00 Барзкъаш дахен тегеи Іомалу курсаш. 9.00 ТЮЗ. 9.00 Кулгаца а машинаца а догамаш де Іомалу курсаш. 10.00 Вокально - инструментальни ансамбль «Флюгер». 10.00 «Светлячок» яха студи. 12.00 «ЦІагІарча медсестрай» курсаш. 13.00 «Дизайн вахача моттиге» яха курсаш. 13.00 Дай — ноаной вІашагІкхетараш. 14.00 ДІалокх эстрадни оркестро. 15.00 Халкъа халхара ансамбль «Меридиан». 15.00 Очароване школа.

Н. К. Крупская ДК

10.00 «Нокхарий леладер» яха клуб. 11.00 Технически кхоллама кружок. 12.00 Барзкъаш дахен тегеи Іомалу курсаш. 16.00 «ВІашагІкхетар» яха клуб. Тематически сайре: «Дика да хьо, эрсий илліі» 18.00 «УнахцІено» яха клуб.

С. М. Кирова цІерагІа ДК

10.00 «Говза кулгаш» яха клуб. 15.00 ДІалокх вокально-инструментальни ансамбло. 18.00 «Лидер» яха спортклуб.

Химиккий ДК

17.00 ДІалокх духовной оркестро. 17.00 Камерни хор. 18.00 «СелаІад» яха халкъа халхара коллектив. 18.00 «Къона модельер» яха клуб.

Просвещене болхлой ЦІа

9.00 «Кулга говзал» яха клуб. 12.00 «Учитела гІонна» яхача книжни выставка обзор - беседа. 13.00 Шо хьех берий театро «Маски». 15.00 «УнахцІено» яха спортклуб. 16.00 Іарбий мотт бувца Іомалу. 17.00 «Душа твоей гитаре рада» яха музыкальни сайре.

«Красный молот» завода ДК

15.00 «Дийзан вахача моттиге» яха курсаш. 15.00 «Вай беш» яха клуб.

«Оргтехника» объединене ДК

10.00 «МалагІча фаьлга чура» яха литературни витрина. 11.00 «Лоткъам» яха вокальни группа. 12.00 Къоначар цІей. 15.00 ТЮЗ. 16.00 «Ритм» яха халхара группа.

М. Горьке цІерагІа клуб

10.00 Драмитически кружок. 18.00 Барзкъаш дахен тегеи Іомалу.

Маьхкамбината клуб

8.00, 18.00 «Каратист» яха клуб.

В. Маяковске цІерагІа клуб

10.00 «Малх» яха киноклуб. 15.00 «Неша» яха клуб.

«Садко» яха бассейн

17.30 «Икар» яха инвалидий спортивно - унахцІенон клуб.

«Красный молот» завода спорта Дворец

10.00 НГІР истола тІара теннисa яхьаш.

Гороно СДЮШОР стадион

9.00 НГІР Іан замалахьа хьалхле футболах яккхар.

КІИРАНДИ

27 ЯНВАРЬ.

«С. М. Кирова цІерагІа парк» яха салаІара йола городской центр

7.00 «УнахцІено» яха клуб. 9.00 «Энтузиаст» яха футбольни клуб. 9.00 Машинаца художественни догамаш де Іомалу курсаш. 9.00 Баркъаш дахен тегеи, плиссе, гофре е Іомалу курсаш.

«Машиностроитель» яха кинотеатр

9.00 Книжкаш дезарий клуб. Книжкай выставка. Книжкаш хувцар.

Эпсарий ЦІа

11.00 Филофонистий клуб. Грамзаписей коллекционерий вІашагІкхетар.

Берий музыкальни школа № 1

10.00 Камерни ансамблей фестиваль.

С. М. Кирова цІерагІа ДК

10.00 «Говза кулгаш» яха клуб. 11.00 ХІанзарча ханара халхара ансамбль. 12.00 «Мультик» яха клуб.

Химиккий ДК.

9.00 «Къона модельер» яха киноклуб. 13.00 «Каратист» яха клуб. 15.00 «Грация» яха клуб. 11.00 «Заманхо» яха спортклуб.

Тахан Іуйрийна 6 даьлча денз 18 сахьат даллалца юкъ-юкъе екха а екхаш, лоа а делхаш, малхбузехьара секунда 2—7 метр сиха мух а болаш, фегара температура республике гІолла 0—5, Грозне 1—3 градус шелал а йолаш ха хила мега.

Кхоанен ломмен хувцалуш кхоалленаш а йолаш, лоа а делхаш, бе-беча оагІорахьара секунда 3—7 метр сиха мух а хьекхаш, фегара температура бийсашка 8—13, деношка 1—6 градус шелал а йолаш ха латта тарлу.

Метеостанци.

Редактор С. И. ЧАХКИЕВ.

Газета 1973 шера еннай «Знак Почета» яха орден

«СВЕТ» Газета Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской Республики, Чечено-Ингушского рескома КПСС.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 22-45-57; заместителя редактора — 22-85-07; ответственного секретаря — 22-84-68; отделов: идеологического — 22-53-12, 22-75-78; промышленности и транспорта — 22-75-81; 22-65-01; агропромышленного — 22-47-84, 22-90-66; культуры — 22-64-75; 22-54-04; писем — 22-85-64; машинописное бюро — 22-89-51; корректорская — 22-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттен деношка

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92.

Заказ № 200.